

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ

PORT PAYE HELLAS
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ 138/97 Κ.Δ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
Ε.Λ.Λ.Α.Σ.

ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ & ΔΕΝΔΡΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ «ΠΡΟΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ»
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1977 - ΓΡΑΦΕΙΑ: ΩΡΩΠΟΥ 70 - ΛΑΜΠΡΙΝΗ 111 46 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.210 2132788 - 2102924589 - FAX 2102924589

Ετος 60 ⇨ Αριθμός Φύλλου 35 ⇨ Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2002 ⇨ Τιμή φύλλου 0,50 ευρώ

Το γειτονικό μας χωριό «Μαλετιάνοι»

ΓΕΝΙΚΑ

Το χωριό Μαλετιάνοι ευρίσκεται μέσα στο σύμπλεγμα των χωριών Βιτάλου-Κρινιάνων-Χαροκόπου-Καρασαλιάνων (Δένδρων) - Ανδρονιάνων και Πύργου.

Τα χωριά αυτά ευρίσκονται σε μικρή απόσταση το ένα από το άλλο και σχηματίζουν μια κυκλική γραμμή, που μοιάζει με διασκορπισμένο οικισμό. Ο Δήμος που ανήκουν τα χωριά αυτά, ευρίσκεται στην Κεντρική Ευβοία σε απόσταση 91 χλμ. από την Χαλκίδα και έχει έδρα την Κύμη. Αποτελείται (Δήμος Κύμης) από ένδεκα δημοτικά διαμερίσματα, που το καθένα έχει τις δικές του ομορφιές και παρουσιάζει το δικό του ξεχωριστό πορτρέτο. Η υψομετρική κατανομή της επιφάνειας επί τη βάση της γεωγραφικής υπηρεσίας του Στρατού μετρήσεων, που δια πρώτη φορά επιχειρήθη το 1938 έχει ως ακολούθως: Κύμη 280, Ανδρονιάνοι 280, Βιτάλων 290, Μαλετιάνοι 280, Πύργος 220.

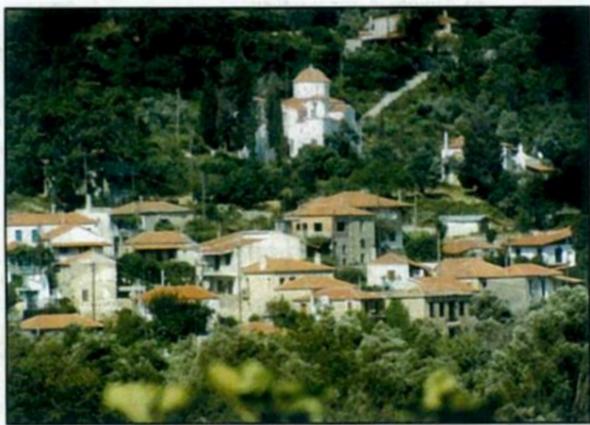
Το χωριό Μαλετιάνοι υπάγεται εις τον Δήμο Κοτυλαίων από το έτος 1835.

Από το 1912 αποτέλεσε ξεχωριστή Κοινότητα και παρέμεινε έως στις 11 Δεκεμβρίου 1913, εν συνεχεία δε, προσηρτήθη εις την κοινότητα Βιτάλων. Στις 5-3-1919 δια Β.Δ. (ΦΕΚ Α54) ανεγνωρίσθη ως Κοινότητα προελθούσα εκ της Κοινότητας Βιτάλων του τέως Δήμου Κοτυλαίων, παρέμεινε δε, μέχρι 11-10-1998, λόγω της πελοποποίησης συνεννόησης των Δήμων και Κοινοτήτων με το Νόμο «Καποδίστριας»: (Σημ. Το ιστορικό διάγραμμα του Δήμου «Κοτυλαίων» θα δούμε προσεχώς σε άλλο κείμενο).

ΙΣΤΟΡΙΑ

Το χωριό Μαλετιάνοι ευρίσκεται δυτικά της Κύμης (4χλμ.) με υψόμετρο 280 μ. (στο σημείο του Αγ. Ελευθερίου, πέρασμα) είναι πολύ μεγαλύτερο.

Απέναντι προβάλλει το Κοτύλαιον όρος (774 μ.) που κατά την μυθολογία ήτο αφιερωμένο στη Θεά Αρτεμη ή Παρθένον. Το όνομά του θυμίζει την Αρχαία Ελληνική Κοτύλη (Κούτλο ή Κούτλα και

Η Εκκλησία της Αναλήψεως

Παραδοσιακό κτίριο

Κούτουλας), σκευός ξύλινον ή μεταλλινον, χρησιμοποιούμενο διά την μέτρηση του γάλακτος (μιας περιπου οκάς). **Δημ. Πετρόπουλος: Επετηρίς Λαογραφ. Αρχείου Ακαδημίας Αθηνών.**

Ισως το Κοτύλαιον όρος από εκεί έχει την προέλευσή του, και εκ του γεγονότος ότι στην περιοχή τα παλαιότερα χρόνια (1910) υπήρχε ανεπτυγμένη κτηνοτροφία. Κατ' άλλους ίσως ονομάσθη (Κοτύλαιον) εκ του Βοιωτού Κοτύλου (εφημερίς «ΠΑΤΡΙΣ» 1931).

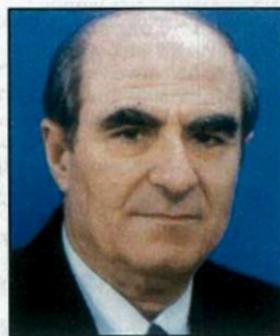
Εκτός από τα Κοτύλαια στη γύρω περιοχή υπάρχουν και μικρότερα, από τα οποία πιο κοντινό και αξιόλογο είναι τδ Περιστερί (ΒΑ) της Καζάρμας, αι κορυφαί του οποίου είναι απότομοι και προσκλι-

νουν μεταξύ τους. Βορείως της Καζάρμας ευρίσκεται και η κορυφή του βουνού «Αξάνεμες» πιθανόν το όνομα από τον δυνατό άνεμο «έξι άνεμοι».

Δυτικά του χωριού είναι η τοποθεσία «Εφταός» (πίσω από το Αλοχτέρι) που από αφηγήσεις μεγαλύτερων του χωριού ονομάσθη έτσι, γιατί όταν φωνάζεις «ω» ακούγεται επτά φορές. Τριγύρω έχει μικρές οροσειρές και επτά ρέματα και ο απόηχος του «ω» ακούγεται σε κάθε ένα από αυτά ξεχωριστά.

Ιστορικές πηγές τεκμηριωμένες και αδιαμφισβήτητες δεν υπάρχουν διά την ονομασία του χωριού και άλλα στοιχεία που να μας διαφωτίζουν για το πότε πρωτοκατοίκησαν οι κάτοικοι.

Δημοτικές και Νομαρχιακές εκλογές Οκτωβρίου 2002

Νέος Νομάρχης Ευβοίας ο Θανάσης Μπουραντάς

Νέος Δήμαρχος Κύμης ο Δημήτρης Θωμάς

Σύνθεση νέου Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Κύμης

Οι Δημοτικές Εκλογές της 13ης και 20ης Οκτωβρίου 2002 ανέδειξαν για το Δήμο μας το παρακάτω Δημοτικό Συμβούλιο.

Δήμαρχος: Θωμάς Δημήτριος

Δημοτικοί Σύμβουλοι:

Α. ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

Μπάτσα - Θωμά Αρετή

Χριστόπουλος Βασίλειος

Δεμερούτης Αντώνιος

Μπαμπαράκος Ιωάννης

Παππάς Βασίλειος

Καλαφάτης Γεώργιος

Τσαμάς Κωνσταντίνος

Κοντούλης Ιωάννης

Χρυσάγης Βελισσάριος

Αποστόλου Περικλής

Πανατζής Ευστάθιος

Πρόεδροι Δημοτικών Διαμερισμάτων:

Βαρλάμος Ευάγγελος (Ανδρονιάνων)

Καλογιάννης Αθανάσιος (Βιτάλων)

Τσιλικόχρυσου - Νίτη Ελένη (Καλημεριάνων)

Β. ΔΥΝΑΜΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Ανδρέου Αντώνιος

Θεοδώρου Ιωάννης

Παππάς Νικόλαος

Πρόεδροι Δημοτικών Διαμερισμάτων:

Κατσιάς Θεοδόσιος (Πλατάνας)

Θεοδώρου Γεώργιος (Οξυλίθου)

Γ. ΑΔΕΣΜΕΥΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Τσικλίδης Κωνσταντίνος

Πρόεδρος Δημοτικού Διαμερισματος:

Μπίλιος Αντώνιος (Ταξιάρχων)

Δ. ΕΝΩΤΙΚΗ ΠΡΟΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Σιδεράκης Γεώργιος

Πρόεδρος Δημοτικού Διαμερισματος:

Κατσιάς Ευάγγελος (Μετοχίου)

Πάρεδροι Δημοτικών Διαμερισμάτων:

Φουλτσάκου Μαρία Ενορίας

Αθανασίου Γεώργιος Μαλετιάνων

Ρούπακα Βικτωρία Πύργου

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ

Βαρλάμος Ευάγγελος
Χρυσάγης Δημήτριος
Νικολιάς Γεώργιος
Μπελιάς Μιχαήλ
Λύκος Γεώργιος

Θερμά συγχαρητήρια σ' όλους τους παραπάνω εκλεγέντες.

Εμείς τους ευχόμαστε καλή δουλειά με πολύ όρεξη και αγάπη για τον τόπο μας. Είναι καιρός να γίνουν μεγάλα βήματα σε όλους τους τομείς για να αποκτήσει η περιοχή της Κύμης την αίγλη που της ταιριάζει. Εμείς τους γνωρίζουμε ότι θα σταθούμε στο πλευρό τους, όταν μας χρειασθούν.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Προοδευτικού Συλλόγου Ανδρονιάνων.

Είναι όμως γνωστόν, από ιστορικές πηγές, ότι οι πρώτοι κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής Κύμης κατέφθασαν το 1204 (κατάλυση του Βυζαντίου από τους Φράγκους και Βενετούς).

Το χωριό προ της απογραφής του 1940 εγράφετο Μαλατιάνοι και μετά από αυτή Μελετιάνοι-Μαλετιάνοι-Μελετιάνα-Μαλιτιανιά, (σημ. στην εφημ. «ΚΥΜΗ» του 1904 αναγράφεται και Μαλαγιάνοι. Το όνομα προφανώς αν-

θρωπονυμικόν από το επώνυμον Μαλατιάνος ή Μαλάτης. Αλλωστε και οι ονομασίες των γύρω (περισσότερων) χωριών και συνοικιών έχουν και αυτά ανθρωπονυμική ονομασία (η προέλευσις των ίσως υποδηλώνει και εντοπιότητα).

Τα ονόματα της συγγενείας ή των γενών σχηματίζονται εκ των επωνύμων είναι δε, εύχρηστα μόνον εις τον πληθυντικόν αριθμόν και έχουν την συνηθέστατην κατάληξιν άνοι, ε-

νίστε δε, ευχρηστεί και η κατάληξις ίδες-δες.

Εκ του επωνύμου Κατσιάς όνομα συγγενείας οι Κατσικιάνοι και συνοικία εξ αυτών εν Κονίστραις «Κατσικιάνοι» (πάου στου Κατσικιάνου).

Πάμπολα τοιαύτα ονόματα συγγενείας δύναται τις να αναγράψη εις όλα τα χωριά και ιδίως εν Οξυλίθω ένθα εκάστη οικογένεια αποτελεί και ίδιον συνοικισμόν.

ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ
ΩΡΩΠΟΥ 70 ΛΑΜΠΡΙΝΗ
111 46 ΓΑΛΑΤΣΙ
Τηλ.: 210-2132788 - 210-2924589
Fax: 210-2924589

ΓΑΛΑΤΣΙ 15.11.2002

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ**ΕΤΗΣΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ**

Αγαπητοί Συγχωριανοί,
Σας προσκαλούμε στην ετήσια τακτική γενική συνέλευση του Συλλόγου μας (σύμφωνα με το άρθρο 17 του καταστατικού) και στο γλέντι που θα επακολουθήσει. Η εκδήλωση θα γίνει στην ταβέρνα «ΤΟ ΤΖΑΚΙ» Ι.Φωκά 61, Λαμπρινή τηλ.: 210-2918482 την Κυριακή 26 Ιανουαρίου και ώρα 10.30 το πρωί.

ΘΕΜΑΤΑ

1. - Εκθεση πεπραγμένων Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.)
  2. - Απολογισμός διαχειριστικής περιόδου 2002
  3. - Εκθεση ελέγχου διαχείρισης από την Εξελεγκτική Επιτροπή (Ε.Ε.)
  4. - Προϋπολογισμός διαχειριστικής περιόδου 2003
  5. - Συζήτηση και έγκριση των ανωτέρω
  6. - Κοπή πίτας-Διασκέδαση.
- Μετά την Γ. Συνέλευση θα κοπεί η πρωτοχρονιάτικη πίτα, ακολούθως δε, θα γλεντήσουμε με εκλεκτό φαγητό, κρασί και χορευτική μουσική.
- Η παρουσία σας στην εκδήλωσή μας αυτή κρίνεται απαραίτητη, ώστε να ακουστούν οι θέσεις και προτάσεις ενός εκάστου και με τη συλλογική προσπάθεια η πορεία του Συλλόγου να καταστεί ακόμα καλύτερη. Το Δ.Σ. σας εύχεται καλά Χριστούγεννα, καλές γιορτές και ένα ευτυχισμένο και δημιουργικό νέο έτος.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Δ.ΛΥΚΟΣ

Ι.ΚΑΡΔΑΣΗΣ

Ευχαριστήριο

Ο Προοδευτικός Σύλλογος Ανδρονιάνων θέλει από αυτή τη στήλη να ευχαριστήσει ιδιαίτερος τον αγαπητό συγχωριανό μας Πολ. Μηχανικό Δημήτρη Κ. Τζαφέρα, ο οποίος αφιλοκερδώς εκπόνησε τις μελέτες (τρία στάδια) δημιουργίας κοινόχρηστων χώρων και γηπέδου ποδοσφαίρου στο κτήμα Γεωργούση που ευγενώς από τον ιδιοκτήτη παραχωρήθηκε στην τώως Κοινότητα Ανδρονιάνων. Εύχομαστε όπως η πράξη αυτή του Δημήτρη Τζαφέρα να βρει και άλλους μηχανικούς οι οποίοι να προσφέρουν για το καλό του χωριού μας. Φίλε Δημήτρη Τζαφέρα από το Δ.Σ. του Συλλόγου μας ένα μεγάλο ευχαριστώ.

Επιτυχόντες στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

- 1) Παπαζαχαρίου Νικόλαος του Ιωάννη, Πολιτικών Μηχανικών, Πάτρας.
- 2) Τζαβέλλας Κων/νος του Στεφάνου, Μηχανολόγων, Καβάλας.

- 1) Οι εκλογές έγιναν και όλοι οι χαμένοι στην άκρη τραβηχτήκαν παραπονεμένοι
- 2) Οι κερδισμένοι με χαρά όλοι πανηγυρίζουν και στα χωριά που τρέχανε τώρα δεν θα γυρίζουν
- 3) Αυτά που όλοι τάξανε σίγουρα θα ξεχάσουν τις υποσχέσεις έδιναν τις εκλογές μη χάσουν
- 4) Το γάιδαρο τους δέσανε και τώρα θα σιχάσουν και απ' τα χωριά μας σίγουρα δεν θα ξαναπεράσουν
- 5) Τους κερδισμένους ήσυχους προς το παρόν θα αφήσω και τους χαμένους έλεγα λίγο να σατριώσω
- 6) Χωρίς να παρεξηγηθώ με τούτα τα σιγάκια είναι αθώα κι άκακα είναι καλαμπουράκια
- 7) Πολλοί υπολογίζανε πως παμπηφεί

Κάτω στο όρος Κοτυλαίων είναι μια πλαγιά μεγάλη και στη ράχη της κρατά το χωριόν Ανδρονιάνοι τις φτερούγες του Ικάρου ήθελα να 'χα στις πλάτες πάντα για να φτερουγίζω στον Ανδρονιάνων τις ράχες. Εκεί ψηλά ωσάν τον Αετό γλυκά να αιωρούμαι να ζωγραφίζω το χωριό όπου όλοι αγαπούμε. Πρωί ωσάν βγει ο ήλιος λούζει με το φως το θείο και την μαγειάν δίνει εις το όμορφο τοπίο. Και το βράδυ αφού δύσει

Ευχαριστήριο

Θέλω να ευχαριστήσω τον ευβοϊκό λαό για την εμπιστοσύνη που μου επέδειξε και την αγάπη με την οποία με περιέβαλε.

Η ευρεία αποδοχή από τους πατριώτες μου, που εκφράζεται με την επανεκλογή μου στο Νομαρχιακό συμβούλιο της Ευβοίας και μάλιστα στην πρώτη τριάδα με γεμίζει με περισσότερα εφόδια ώστε να συνεχίσω να αγωνίζομαι την επόμενη 4ετία με υπευθυνότητα και αξιοτελεσματικότητα για τα συμφέροντα του νομού μας.

Τα προβλήματα της Ευβοίας είναι πολλά και γνωστά και η επίλυσή τους απαιτεί την συναίνεση και συνεργασία όλων μας. Αυτά έχουν οδηγήσει το νομό στην υποβάθμιση και το μαρσαμό. Αναφέρω μόνο τους κεντρικούς οδικούς άξονες και τα λιμάνια και κυρίως της Κύμης. Η αξιοποίηση αποτελεί προϋπόθεση της ανάπτυξης και της προόδου.

Η Ευβοία έχει μοναδική φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, επιπλέον κατέχει στρατηγική γεωγραφική θέση, που εγγυώνται ραγδαία ανάπτυξη. Δυστυχώς όμως, βρισκόμαστε εκτός αναπτυξιακού σχεδιασμού και σε μειονεκτική θέση έναντι άλλων νομών. Οφείλουμε λοιπόν όλοι, μακριά από κομματικές ή άλλες σκοπιμότητες να αντιδράσουμε συλλογικά και να αγωνιστούμε δυναμικά για την επίλυση των σημαντικών προβλημάτων που βασανίζουν το νομό. Ετσι θα βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των Ευβοϊών και ο Νομός θα οδηγηθεί στην ανάπτυξη και θα πάρει τη θέση που του ταιριάζει.

Με άπειρη εκτίμηση και σεβασμό.
Νίκος Νικολιάς

Ευχαριστήριο

Κατ' αρχήν αναγνωρίζουμε την υποχρέωση που έχουμε από την θέση αυτή σαν μέλη του Δημοτικού Τοπικού Συμβουλίου να εκφράσουμε τα συναισθήματα της βαθιάς ευγνωμοσύνης και τις πολλές ευχαριστίες μας στους συγχωριανούς που μας τίμησαν με την ψήφο τους δείχνοντας έτσι πως μας εμπιστεύονται.

Εμείς, από την πλευρά μας, υποσχόμαστε πως θα παλαίσουμε για την επίλυση όλων των προβλημάτων του χωριού μας ή τουλάχιστον θα προσπαθήσουμε με όλες τις δυνάμεις, με όρεξη, με αγάπη χωρίς πάθη και εμπάθειες, για την ποιότητα της ζωής των κατοίκων του χωριού μας.

Θα σταθούμε δίπλα σε κάθε συγχωριανό μας σε κάθε δικαίο αίτημά του.

Χρυσάγης Βελισσάριος
Βαρλάμος Ευάγγελος Χρυσάγης Δημήτριος

Ευχαριστήριο

Δια του παρόντος θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συγχωριανούς μου που με τίμησαν και δια δευτέραν τετραετίαν δια της ψήφου των κατά τις Δημοτικές εκλογές της 13ης Οκτωβρίου 2002 και με ανέδειξαν Σύμβουλον του Τοπικού Δημοτικού Συμβουλίου Ανδρονιάνων.

Γεώργιος Δ. Λύκος

ΠΡΟΣΟΧΗ

Το FAX του Συλλόγου μας άλλαξε.
Εις το εξής μπορείτε να χρησιμοποιείτε για αποστολή FAX την σύνδεση 210 - 2924589.

Οι εκλογές

- 8) Όμως του κοροϊδίασαν και πρόσωπα γνωστά και τα κουκιά που μέτραγαν δεν ήταν σωστά.
- 9) Μονολογούσαν πολλοί που είχανε και σόι πως πέρασαν τόσο χαμηλά δεν βγήκανε στο μυόι
- 10) Πολλοί που πέρασαν χαμηλά δεν πήραν ούτε δέκα φοβούνται μη τους μαύρισε κι ίδια τους γυναίκα
- 11) Πόσους καφέδες κέρασαν και πόσες κόκα-κόλες βρε τους αφιλότιμους χαμένες πήγαν όλες
- 12) Ακόμα υποψήφιους είχανε και αδελφια ποιον να πρωτοψηφίσουνε κουμπάρους και ξαδέλφια
- 13) Τόσοι πολλοί υποψήφιοι σε δήμους, νομαρχίες που για να τους ψηφί-

σοιμε θέλαμε μεραρχίες
14) Εσείς όλοι που βγήκατε να ανασκομηθώθετε κοιτάξετε να δουλέψετε και συνεπείς να βγείτε
15) Ξέρετε ο κόσμος δεν ξεχνά παλικάρια πάλι θα γίνουν εκλογές και τότε τι χαμπάρια;
16) Θα βγείτε πάλι στα χωριά πάλι να σας ψηφίσουν τότε να είστε σίγουροι όλοι θα σας μαυρίσουν
17) Ετσι είναι όλες οι δουλειές και την υγεία σας να'χετε και όλοι οι ηττημένοι επαιζάτε και χάσατε
18) Οι εκλογές περάσανε και αφήστε τα μαχαίρια και όσοι εμαλώσατε να δώσετε τα χέρια

Από τον στιχοπλόκο μας
Γιάννη Καλαμπάκη «Σόλιγκας»

Οι Ανδρονιάνοι

το Λυκόφως μας χαρίζει και με πορφυρένια λάμψη θα μας φαντασμαγορήσει με τα δέντρα και τους θάμνους και τ'αγριολουλούδα του μας ευφραίνει την οσμήν μας η μοσχοβόλος ευωδιά τους. Του βουνού το κεράκι μυρωμένο μας δροσίζει μας ευφραίνει την ανάσα και μας ανακουφίζει. Και τα πουλιά όπου λαλούν με τον γλυκό τους τόνο μας διώχνουν από την σκέψη μας την λύπη και τον πόνο. Τα πέτρινα σπιτάκια του είναι όμορφα χτισμένα

από τεχνίτες του χωριού είναι μαστορομένα. Οι κάτοικοι του ήσυχου ευγενικοί φιλόξενοι από τα γύρω τα χωριά είναι πλέον φιλόξενοι. Σε πανηγύρια και χαρές τρώνε πίνουν γλεντάνε και σπώνουνε και το χορό όπου όλοι αγαπάνε. Τεχνίτες κι επιστήμονες μ' εξαίρετα επιτεύγματα αξίζοντε απ' όλους μας πολλά-πολλά καινέματα

Από τον στιχοπλόκο
Θανάση Στοφόρο από το
γειτονικό μας χωριό Πύργος

Ευχαριστήρια επιστολή

Θέλουμε εγώ και οι συνεργάτες μου να ευχαριστήσουμε από βάθους καρδιάς όλους τους συνδημότες μας που μας έκαναν την μεγάλη τιμή να μας αναδείξουν με την ψήφο τους ως την παράταξη που θα διαχειριστεί τα πράγματα του Δήμου μας κατά την επόμενη τετραετία.

Η ψήφος τους και η εμπιστοσύνη που αυτή εκφράζει αποτελεί για μας την ουσιαστική δύναμη στήριξης στην μεγάλη προσπάθεια για την υλοποίηση των προεκλογικών μας δεσμεύσεων που αρχίζει με το νέο έτος. Η νίκη του συνδυασμού μας που κατακτήθηκε μέσα σε ιδιαίτερα αντίξοες για μας συνθήκες που όλοι μας τις ζήσαμε κατά την διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, ανήκει ισότιμα σε όλους χωρίς εξαίρεση τους πολίτες του Δήμου μας.

Καλούμε όλους τους συνδημότες μας να στηρίξουν ενεργά τη νέα Δημοτική Αρχή στο έργο της. Μια δημοτική αρχή που θα έχει τις πόρτες της ανοιχτές σε όλους και θα προσπαθεί συνεχώς να λειτουργεί ενωτικά. Γιατί όλοι μαζί μπορούμε να πετύχουμε και την καλύτερη ποιότητας ζωής στην περιοχή του Δήμου μας αλλά και την ανάπτυξή της.

Δημήτρης Γ. Θωμάς
Εκλεγμένος Δήμαρχος Κύμης

Σπύρος Ι. Κωτσής

Εφυγε για πάντα από κοντά μας στις 19 Μαρτίου 2002 ο αγαπητός μας συγχωριανός Σπύρος Ι. Κωτσής (του Χασαπάκη).

Γεννήθηκε στο χωριό μας το 1944. Αμέσως μόλις ενηλικιώθηκε, με πρόσκληση από τα εργοστάσια SIEMENS, πήρε το εισιτήριο για το Βερολίνο. Εκεί για αρκετά χρόνια εργάστηκε στο εργοστάσιο παραγωγής καλωδίων μαζί και με άλλους συγχωριανούς μας. Αργότερα, εργάστηκε στην κατασκευή του σκελετού από οπλισμένο σκυρόδεμα του νέου αεροδρομίου TEGEL του Βερολίνου. Επέστρεψε στην Ελλάδα όπου συνέχισε να εργάζεται σε οικοδομές.

Ο Σπύρος ήταν γεμάτος φιλότιμο, γενναιοδωρία και καλοσύνη. Πάντα χαμηλωστός και πρόθυμος να βοηθήσει τους φίλους και συνδέλους του. Στους δύο γιους του, την σύζυγό του και τους υπόλοιπους συγγενείς του εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Φίλε Σπύρο θα σε θυμόμαστε πάντα.
ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**Βαπτίσεις**

● Ο Καλλαράς Γεώργιος του Στέλιου και της Αναστασίας Καλλαρά βαπτίστηκε στις 25 Αυγούστου 2002 στην εκκλησία Αγ. Παρασκευής στην Παλατιανή.

● Λύκου Αικατερίνη του Χαράλαμπος και της Ερασμίας Φελέρη στον Αγ. Ιωάννη Θεολόγο (Δένδρων) στις 7/9/2002.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας εύχεται στους ευτυχείς γονείς να τους ζήσουν.

Θάνατοι

● Παπανικολάου Κων/νος Ιωάννη και της Μαρίας στις 14/9/2002 ετών 47

● Τσάγκου Φιλίππου του Σεραφείμ απεβίωσε στις 14/10/2002 ετών 97

● Νικολιά Ελένη του Γεωργίου στις 10/11/2002 ετών 69

● Κατσαρέλης Δημήτριος του Νικολάου 29/10/2002 ετών 73

Τα θερμά συλλυπητήρια από το Δ.Σ. του Συλλόγου μας στους συγγενείς των εκλιπόντων.

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ

Διμηνιαία Πολιτιστική & Κοινωνική Έκδοση του
«ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ»

Ιδιοκτήτης-Εκδότης
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ

Υπεύθυνος σύνταξης:
(σύμφωνα με το νόμο)
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΛΥΚΟΣ
Πρόεδρος Δ.Σ.

Υπεύθυνοι Ύλης:
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΔΑΣΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΥΚΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΣΠΥΡΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΥΣΑΓΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΥΣΑΓΗΣ

Επιμέλεια - Παραγωγή
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση
ΚΟΝΤΟΜΙΧΗ ΤΑΣΟΥΛΑ
ΤΗΛ. 210 3486550

Απαγορευτική διάταξη

ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ
Ταχ. Δ/ση: Κύμη 340 03
Πληροφορίες: Π. ΣΠΥΡΟΥΛΗ
Τηλέφωνο: 02220 22.208
Αριθμ. Πρωτ. 2108

ΔΑΣΙΚΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΥΝΗΓΙΟΥ
ΑΡΙΘ. 2

Εχοντες υπόψη:

1. Τις διατάξεις Ν.Δ 86/69 «περί δασικού κώδικα» (άρθρα 251, 258, 259 & 261), του Ν.Δ 996/71 (άρθρο 11), του Ν. 177/75 (άρθρα 7 & 8), του Ν. 2637/98 (άρθρα 57, 58 & 59) και τις διατάξεις της αριθ. 414985/29-11-85 κοινής Υπουργικής Απόφασης όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις 366599/16-12-96, 294283/23-12-97 Κ.Υ.Α Υπουργών Εθνικής Οικονομίας & Γεωργίας.

2. Την αριθ. 103820/3962/26-7-02 απόφαση του κ. Υφυπουργού Γεωργίας σχετικά με τις ρυθμίσεις κυνηγιού για τον κυνηγετικό χρόνο 2002 - 2003.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Ρυθμίζουμε τη διάρκεια του κυνηγιού κάθε είδους θηράματος στην περιφέρεια Δασαρχείου Αλιβερίου για τον κυνηγετικό χρόνο 2002 - 2003 από 20-8-02 μέχρι 28-2-03 ως εξής:

1. Από 20-8-02 μέχρι 14-9-02 επιτρέπεται να κυνηγούνται: τρυγόνια, φάσες, αγριοπερίστερα, φασοπερίστερα, ορτύκια, σιταρίθρες, κίτσες, τσίχλες, δεινόροδοι, κοκκινότσιχλες, γερακότσιχλες, ψαριόνα, κουρούνες, κότσοφες, κότσοφες, καρακάξες και αγριοκούνελα μόνο μέσα στις ζώνες διάβασης που έχουν καθοριστεί με αποφάσεις του Υπουργείου Γεωργίας.

2. Από 15-9-02 μέχρι 28-2-03 επιτρέπεται να κυνηγούνται κάθε μέρα, μέσα και έξω από τις ζώνες διάβασης όλα τα θηράματα της προηγούμενης παραγράφου.

3. Επίσης από 15-9-02 μέχρι 16-2-03 επιτρέπεται κάθε ημέρα παντού το κυνήγι των εξής υδρόβιων και παρυδάτιων θηρεύσιμων ειδών: Σφυριχτάρι, κικίρι, πρασινοκέφαλη, σουβλόπαπια, σαρσέλα, χουλιαρόπαπια, κυνηγόπαπια, τσικνοπαπια, φαλαριόνα, νερόκοτα, μπεκατόνι, καλημάνια, φλυαρόπαπια, ασπρομετοπόχηνα.

4. Το κυνήγι του φασιανού απαγορεύεται.

5. Το κυνήγι της μεκατάσας επιτρέπεται από 15-9-02 μέχρι 28-2-03 κάθε μέρα παντού.

6. Η χρησιμοποίηση σκύλου δίωξης για άσκηση κυνηγιού επιτρέπεται από 15-9-02 μέχρι 10-1-03 μόνο κάθε Τετάρτη, Σάββατο και Κυριακή.

7. Το κυνήγι του λαγού επιτρέπεται από 15-9-02 μέχρι 10-1-03 κάθε Τετάρτη, Σάββατο και Κυριακή.

8. Το κυνήγι της πετροπέρδικας και της νησιώτικης πέρδικας επιτρέπεται από 15-9-02 μέχρι 30-11-02 μόνο κάθε Τετάρτη, Σάββατο και Κυριακή.

9. Το κυνήγι του πετροκούναβου επιτρέπεται από 15-9-02 μέχρι 28-2-03 χωρίς σκύλο δίωξης κάθε ημέρα παντού.

10. Το κυνήγι της αλεπούς επιτρέπεται από 15-9-02 μέχρι 12-1-03 μόνο με τη χρησιμοποίηση κυνηγετικού όπλου κάθε ημέρα παντού και με τη χρησιμοποίηση σκύλου δίωξης κάθε Τετάρτη, Σάββατο και Κυριακή. Από 13-1-03 μέχρι 28-2-03 το κυνήγι της αλεπούς επιτρέπεται μόνο με τη χρησιμοποίηση κυνηγετικού όπλου κάθε ημέρα παντού.

11. Απαγορεύεται το κυνήγι της μεκατάσας στο καρτέρι πρωί και βράδυ.

12. Όσα θηράματα δεν αναφέρονται στην παρούσα απαγορεύεται να κυνηγιούνται.

13. Απαγορεύεται το κυνήγι παντός θηράματος μέσα στη Λίμνη του Δύστου καθώς και περιφερειακά σε μια ζώνη πλάτους 400 μέτρων από τις όχθες της.

14. Επιτρέπεται σε κάθε κυνηγό να σκοτώνει σε κάθε ημέρα κυνηγιού μέχρι 1 λαγό, 4 πέρδικες, 25 συνολικά τσίχλες γερακότσιχλες, κοκκινότσιχλες, δεινόροδοι, κότσοφες, 10 μεκατάσες, 12 τρυγόνια, 12 συνολικά υδρόβια και παρυδάτια, 12 ορτύκια, 10 καλημάνες, 10 μεκατόνια, 10 νερόκοτες και απεριόριστο αριθμό από τα υπόλοιπα είδη των προηγούμενων παραγράφων.

15. Απαγορεύεται το κυνήγι όλων των θηραμάτων στους χώρους που ισχύουν ειδικές τοπικές απαγορεύσεις στους χώρους που έχουν ιδρυθεί μόνιμα καταφύγια άγριας ζωής και σε θαλάσσια ζώνη πλάτους 300 μέτρων από τις ακτές. Η παρούσα διάταξη ισχύει από 20 Αυγούστου μέχρι 28 Φεβρουαρίου για τον κυνηγετικό χρόνο 2002 - 2003 και η τήρησή της ανατίθεται στη Δασική Υπηρεσία, την Ελληνική Αστυνομία, τις Κυνηγετικές Οργανώσεις και σε κάθε φιλόνομο πολίτη.

Όσοι την παραβαίνουν θα διώκονται και θα τιμωρούνται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Η με αριθμό 2 Δασική απαγορευτική διάταξη κυνηγιού 2010/6-8-01 της υπηρεσίας μας καταργείται.

Ο ΔΑΣΑΡΧΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

Πέρασαν δύο τετραετίες με Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση που είχε εκλεγεί από τον Ευβοϊκό λαό. Ο Νομός μας, δυστυχώς, παρέμεινε, όπως και πριν, παραμελημένος!

Το ακούει αυτό κανείς παντού από τους συνανθρώπους μας, που ζουν τη σκληρή πραγματικότητα. Το λένε και πολιτικοί παράγοντες της Ευβοίας, όλων των βαθμίδων.

Πολλά τα πάντα προβλήματα στην Παιδεία, στην Υγεία, στην Γεωργία, στην Κτηνοτροφία, ανεπάρκεια του πλέον πολύτιμου αγαθού, του νερού, σε πολλές περιοχές του νησιού μας.

Οι οδικοί άξονες, με τις φοβερές επικίνδυνες στροφές, παρέμειναν στην χάρση του... 1950 (!). Αποτέλεσμα: Απροθυμία πολλών να έλθουν για τουρισμό, να επισκεφθούν το νησί μας, αλλά και επενδύτων, που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν βιομηχανίες στο Νομό μας.

Είναι γνωστόν το ότι αν κανείς τολμήσει να κάνει κάποια προσέλαση, κινδυνεύει να εμπλακεί σε σοβαρό τροχαίο δυστύχημα. Ετσι, με χαμηλές ταχύτητες, ο χρόνος να φθάσει κανείς στον προορισμό του αυξάνεται κατά 30%.

Με αυτήν, λοιπόν, την κατάσταση φρενάρουν όλοι οι αναπτυξιακοί στόχοι, δηλ., η αξιοποίηση των λιμανιών, η βιομηχανική και τουριστική ανάπτυξη και τα νησιά μας, Εύβοια και Σκύρος, παραμένουν στο τέλμα... Η βιομηχανική παραγωγή έχει κατά πολύ μειωθεί και η τουριστική ανάπτυξη είναι ακόμα ελάχιστη.

Η Εύβοια, έχει ανάγκη γενικού νο-

Ο Νομός μας

Γράφει ο Δημήτρης Κ. Λύκος

κοκυρέματος. Η επόμενη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση πρέπει να συστρατεύσει όλες τις τις δυνάμεις για την επίλυση των προβλημάτων.

Αυτό περιμένει ο Νομός μας (!). Η Εύβοια δεν έχει μόνο υποχρεώσεις, έχει και δικαιώματα. Αυτά πρέπει να διεκδικηθούν.

Η λύση, λοιπόν, των προβλημάτων είναι επιτακτική ανάγκη.

Επιτέλους (!), σωστούς οδικούς άξονες (Σχηματάρι-Κύμη, Βορράς-Νότος) τουριστική και βιομηχανική ανάπτυξη, αγροτουρισμός και οικολογικές καλλιέργειες, στόχοι που μπορούν να επιτευχθούν εκμεταλλευόμενοι σωστά τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τον τρόπο αυτόν θα χτυπηθεί, η ανεργία που σήμερα μαστίζει το νησί μας και αναγκάζει τους συμπατριώτες μας, κυρίως τους νέους, να εγκαταλείπουν τον τόπο μας και έτσι να ερημώνουν τα χωριά μας... Οι εκλογές τελείωσαν, νέος Νομάρχης, νέοι Δήμαρχοι, νέοι Νομαρχιακοί και Δημοτικοί Σύμβουλοι καλούνται από την 1η του νέου χρόνου να αναλάβουν τις τύχες, του Νομού μας. Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ τους συγχαίρει για την εκλογή τους και τους εύχεται καλή επιτυχία στο δύσκολο πράγματι έργο που έχουν να επιτελέσουν ώστε να φανούν αποδειχθούν χρήσιμοι και ωφέλιμοι στις τοπικές κοινωνίες του Νομού μας.

Να ξαναθυμηθούν τον λαό, που ως συνήθως επί τέσσερα χρόνια τον ξε-

χνούν, και ο οποίος πρέπει να είναι ενήμερος και συμμετοχός, με την συμμετοχή του σε λαϊκές συνελεύσεις, με κατάθεση απόψεων και σκέψεων, έτσι ώστε με ενημερωμένους και ενεργοποιημένους πολίτες να διεκδικήσουμε όλοι μαζί το αναλογούν στην Εύβοια μερίδιο, το οποίο η κεντρική εξουσία εδώ και πολλά χρόνια δυστυχώς δεν έχει αποδόσει.

Να διαχειριστούν με ευαισθησία και τρόπο αποτελεσματικό τα προβλήματα, τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες που υπάρχουν για την πρόοδο του τόπου μας της Εύβοιας και της Σκύρου. Να δουλέψουν με θάρρος και ανιδιοτέλεια, με διαφάνεια και αποτελεσματικότητα για να βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής και να δώσουν την πνοή ανάπτυξης που πραγματικά έχει ανάγκη ο Νομός μας.

Να σεβαστούν το δημόσιο χρήμα και χωρίς σπατάλες να προχωρήσουν στην κατασκευή υποδομών με σωστή ιεράρχηση, μακρόπνοο σχεδιασμό και στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη ολόκληρου του Νομού μας.

Η Εύβοια πρέπει με γρηγορούς ρυθμούς τώρα άμεσα να μπει στην ανοδική πορεία για να καλύψει έτσι τις τόσες χαμένες τετραετίες.

Φίλες και Φίλοι!

Εχουμε τις προγραμματισμένες δηλώσεις τόσο του νέου Νομάρχη μας Θ. Μπουραντά όσο και του νέου Δημάρχου Κύμης Δ. Θωμά, που αφορά το χωριό μας και φυσικά τον Δήμο Κύμης, θα παρακολουθήσουμε ανελλιπώς τα δράματά τους, ενημερώνοντας εσάς αντίστοιχα.

Γιατί το τσιγάρο βλάπτει σοβαρά το περιβάλλον

ΟΛΟΙ γνωρίζουν, ακόμα και οι μη καπνιστές, ότι σε κάθε συσκευασία τσιγάρων, ή καπνού, αναγράφεται η υπενθύμιση του υπουργείου Υγείας - Πρόνοιας ότι «το τσιγάρο βλάπτει σοβαρά την υγεία».

Ίσως από πλευράς νομικής προστασίας στο πλαίσιο της αρχής της προφύλαξης, που αποτελεί πλέον βασική Δικαιωτική Αρχή, θα έπρεπε να αναγράφονται λεπτομερώς οι συγκεκριμένοι κίνδυνοι και οι δεδομένες και γνωστές ιατρικές και στατιστικές επιπτώσεις στην υγεία από το κάπνισμα, γεγονός που θ' αφύπνιζε ίσως εντονότερα τον καπνιστή, που μακαρίως πιστεύει ότι ο κίνδυνος αφορά όλους τους άλλους καπνιστές, εκτός από τον ίδιο!

Αλλά το κάπνισμα δεν βλάπτει μόνο τον καπνιστή. Καταστρέφει και το περιβάλλον όπως θα προσπαθήσω να καταδείξω με τα όσα στη συνέχεια θα εκθέσω.

Οι αρεϊμανίως καπνίζοντες εντός του αυτοκινήτου τους, έχουν την... ανατολίτικη συνήθεια να κρατούν το τσιγάρο με το χέρι τους εκτός παραθύρου, γιατί έτσι αισθάνονται ως άρχοντες, ως ελέγχοντες το χώρο και το χρόνο και, μάλιστα, τινάζοντας τη στάχτη έξω, στη γύρω φύση, εκφράζουν την υπεροχή τους και την κυριαρχία τους πάνω στον περιβάλλοντα χώρο, αλλά συγχρόνως και την έμπρακτη περιφρόνηση τους σ' αυτόν. Η κάπτρα του τσιγάρου αποκολλάται συχνά εξαιτίας του αέρα και προκαλεί την τύχη να βοηθήσει να μην επακολουθήσει καταστροφική πυρκαγιά...

● Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ, όμως, συνεχίζεται, και η αποθέωση του δράματος ολοκληρώνεται, με τη θεατρική, σχεδόν βασιλική κίνηση του καπνιστή, που απορρίπτει το αποσιγάρο ε-

Γράφει ο ΓΙΑΝΝΗΣ Κ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

ξω από το αυτοκίνητο στο διπλανό χωράφι ή στο δάσος, που πρέπει να δεχτεί και να αφομοιώσει το σκοπιδί του άφρονος, χωρίς καταστροφικές και πάλι συνέπειες.

Παρατηρούσα το καλοκαίρι που μας πέρασε, ότι η συντριπτική πλειονοψηφία των οδηγών που καπνίζουν, ρίχνουν, πετούν τα αποσιγάρα τους άσβυστα από το παράθυρο στην ύπαιθρο, χωρίς προφανώς να συναισθάνονται την ευθύνη τους ή μήπως δεν έχουν στα πο-

λυτελέστατα αυτοκινήτά τους σταθοδοχείο;

● BEBAION είναι, πάντως, ότι οι περισσότερες πυρκαγιές τα καλοκαίρια ξεκινούν από χώρους - σημεία που γειτνιάζουν με δρόμους και ότι τις προκαλούν χωρίς αμφιβολία οι οδηγοί και συνοδηγοί τους που ρίχνουν τα τσιγάρα τους άσβυστα στα κράσπεδα αυτών των δρόμων.

Η συνειδητοποίηση αυτού του φαινομένου, που προκαλείται από την περιγραφείσα συμπεριφο-

ρά των καπνιστών οδηγών, θα πρέπει να μας παρακινήσει να αναλάβουμε όλοι μας την ευθύνη, στο πλαίσιο του κοινωνικού μας ρόλου ως ενεργών πολιτών.

● ΚΑΙ επιτρέψτε μου να τελειώσω με την παρατήρηση ότι αυτό που δίνει αξία στον άνθρωπο, είναι προσωπικά βελτιώσεις του ίδιου και των συνανθρώπων του, οι δυνάμεις που αναπτύσσει για να ανακαλύψει και να συμβάλει στην διερεύνηση της αλήθειας, αλλά και του ορθού, ωφέλιμου και αποτελεσματικού για το σύνολο, στο πλαίσιο της κοινωνικής συμβίωσης.

Κόψτε το τσιγάρο, μπορείτε

Ο μικρός θέλει να δείξει πως μεγάλωσε, κι αρχίζει δίχως να νοεί τι πράττει, τσιγαράκι να καπνίζει.

Πίστεψε τα ξέρει όλα, μπήκε στην ζωής τα ντέρτια και φουμάρι με μεράκι, για να διώξει τα σικλέτια.

Όποιος τωχει δοκιμάσει κι έκανε αρχή στ' αστεία, διαπιστώνει πως δεν ήταν παρά μια ανοησία.

Ετσι τ' αρχικό τ' αστείο, η περιέργεια, το λάθος, δίχως να το καταλάβει γίνονται μεγάλο πάθος.

Αρχικά καπνίζει μόνο πέντε-δέκα σιγαρέττα, με μετά μπορεί να φτάσει τριάντε-τέσσερα πακέτα.

Όποιος βάζει νικωτική μέσα στον οργανισμό του, τη ζημιά δεν συλλαμβάνει με το άγουρο μυαλό του.

Με πολύ βρωμιά και πίσσα, φλέμματα και κτρινάδες, βλάπτει μόνο την υγεία του και φορτώνεται με πλάκες.

Αν λοιπόν τους πνευμόνες του και τ' αγγεία εξετάσεις, μόνο τότε διαπιστώσεις των ζημιών τις διαστάσεις.

Το πρωί ξυπνά με βήχα, και πιο εύκολα αρρωσταίνει, κι όταν πάει ν' ανηφορίσει, την ανάσα δεν χορταίνει.

Σε μεγάλη ηλικία, αν προλάβει για να φτάσει, πίσσα, κάπνα, νικωτική τα αγγεία θα χαλάσει.

Πως το κάπνισμα «προσφέρει» και καρκίνο στα πνευμόνια, είναι αποδεδειγμένο πριν από δεκάδες χρόνια.

Μόνο όποιος αρρωστήσει το τσιγάρο

σταματάει, τον είναι άνοστο, χορτάρι. Όμως ούτε αυτό βοηθάει.

Γιατί μόλις αναρρώσει, την αρρώστια ξεπεράσει, με μανία ξαναρχίζει, τα «χαμένα» να προφτάσει.

Πρέπει ο καθείς να ξέρει, πως στο αίμα η νικοτίνη, μέχρις κάπου πέντε μήνες, αναλλοίωτη θα μείνει.

Όταν κάποιος ωρμάσει και τον κίνδυνο συλλάβει, έχει τον καιρό ακόμα, κάποιες βλάβες να προλάβει.

Με απόφαση και πείσμα, θέληση και χαρακτήρα, ας πετάξει μια για πάντα, σιγαρέττα και αναπτήρα.

Ίσως αρχικά υποφέρει, είναι δύσκολο στ' αλήθεια για να κόψει ο καθένας μια άσχημη παλιά συνήθεια.

Όμως όποιος κατορθώσει το τσιγάρο να το κόψει, γρήγορα θα διαπιστώσει της ζωής την άλλη όψη.

Θάναι πάντοτε πιο φρέσκος, με ολοκάθαρη τη σκέψη, δίχως κάπνες και θολούρες, αν μπορέσει και αντέξει.

Σήμερα είναι της μόδας, μόνο αυτός που δεν καπνίζει, και που ζει κοντά στη φύση, τις χόες της να κερδίζει.

Συμβουλή «χρυσή» για όλους: Κόψτε αμέσως το τσιγάρο!

Κόψτε το «μια για πάντα» διώξτε μακριά το χάρο...

Χρήστος Δ.Σιώζος
Ιατρός Παθολόγος
και Ρευματολόγος
Ιωάννινα, Μάιος 1995

Η Αυτοδιοίκηση

ΑΔΗΡΓΗΤΗ προκύπτει η ανάγκη αλλαγής εκ βάθρων της Αυτοδιοίκησης. Να μεταλλαχθεί, να ετοιμασθεί, εξοπλισθεί και στελεχωθεί, κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στο σήμερα και κυρίως στο αύριο.

Η ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ μέσα στο πλαίσιο της διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων της που επιβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, οφείλει να αναλαμβάνει διαρκώς νέους ρόλους, νέες ευθύνες.

Η ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, μέσα στο διαμορφούμενο νέο νομοθετικό πλαίσιο χρειάζεται να αποκτήσει μεγαλύτερη ευελιξία και σημαντικά υψηλότερους πόρους.

Η ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, για να αντεπεξέλθει στο έργο της, οφείλει να αξιοποιήσει τις νέες τεχνικές και σύγχρονες τεχνολογίες.

Η ΕΠΟΧΗ κατά την οποία ο Νομάρχης ήταν ο εκφραστής της Κεντρικής Εξουσίας σε τοπικό επίπεδο έχει παρέλθει οριστικά και αμετάκλητα. Σήμερα έχουμε εκλεγμένους Νομάρχες.

Η ΕΠΟΧΗ κατά την οποία ο Δήμαρχος ήταν υπεύθυνος μόνο για να μαζεύει τα σκουπίδια και να ασπρίζει τα πεζοδρόμια ανήκει σε ένα παρωχημένο παρελθόν.

ΣΗΜΕΡΑ, ο καθένας από την πλευρά του και οι δύο συνεργαζόμενοι, οφείλουν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να σχεδιάζουν μεγάλες παρεμβάσεις, δράσεις και έργα, να λειτουργούν (επί της ουσίας)... Αυτοδιοικητικά, δηλαδή ελεύθερα και ανεξάρτητα. Ταυτόχρονα, όμως, να ενσωματώνουν τις αποφάσεις και τα προγράμμά τους στο πλαίσιο των γενικών κατευθύνσεων που δίνει (ή οφείλει να δίνει) η Κεντρική Εξουσία και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΚΑΤΑΔΗΛΟ γίνεται ότι, υπ' αυτό το πρίσμα, ο Νομάρχης ή ο Δήμαρχος πρέπει να διαθέτει τις γνώσεις και την εμπειρία για να ανταποκριθεί στις αυξημένες ευθύνες και απαιτήσεις των καιρών. Το κράτος μετατοπίζεται, αποκεντρώνεται. Το λιγότερο κράτος, προϋποθέτει ένα καλύτερο κράτος. Κατά συνέπεια, είναι ανάγκη να προτρέξουμε και να συντρέξουμε τις προσπάθειες για την απόκτηση ενός καλύτερου και ισχυρότερου αποκεντρωμένου κράτους.

Αγιος Ιωάννης Δένδρων

Το μήνα Σεπτέμβριο (στις 26), η Εκκλησία μας τιμάει τη μνήμη ενός μεγάλου Αγίου της, του Ιωάννη του Θεολόγου και Ευαγγελιστή. Ο Ιωάννης είναι μια πολύ μεγάλη μορφή της Εκκλησίας μας, είναι ένας από τους 12 Αποστόλους, ο μαθητής ο αγαπημένος του Ιησού.

Η Εκκλησία του έχει απομείνει τον τίτλο του Θεολόγου, τίτλο που έχει απονείμει μόνο σε δύο πατέρες (Γρηγόριο Θεολόγο και Συμεώνα το Νέο) και τούτο γιατί έφτασε στο δοξασμό, στη θεωρία δηλαδή, τη θέα του Θεού και την εμπειρία του αυτή κατέγραψε στα έργα του. Το κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο αποτελεί αποκλειστικά το ευαγγέλιο για το Θεό-Λόγο (το 2ο δηλ. πρόσωπο της Αγίας Τριάδας) με υψηλά δογματικά θέματα, που αποτελούν τα θεμέλια της τριαδολογίας, του μυστηρίου δηλ. της ύπαρξης των τριών θείων προσώπων σε μία και την αυτήν ουσία.

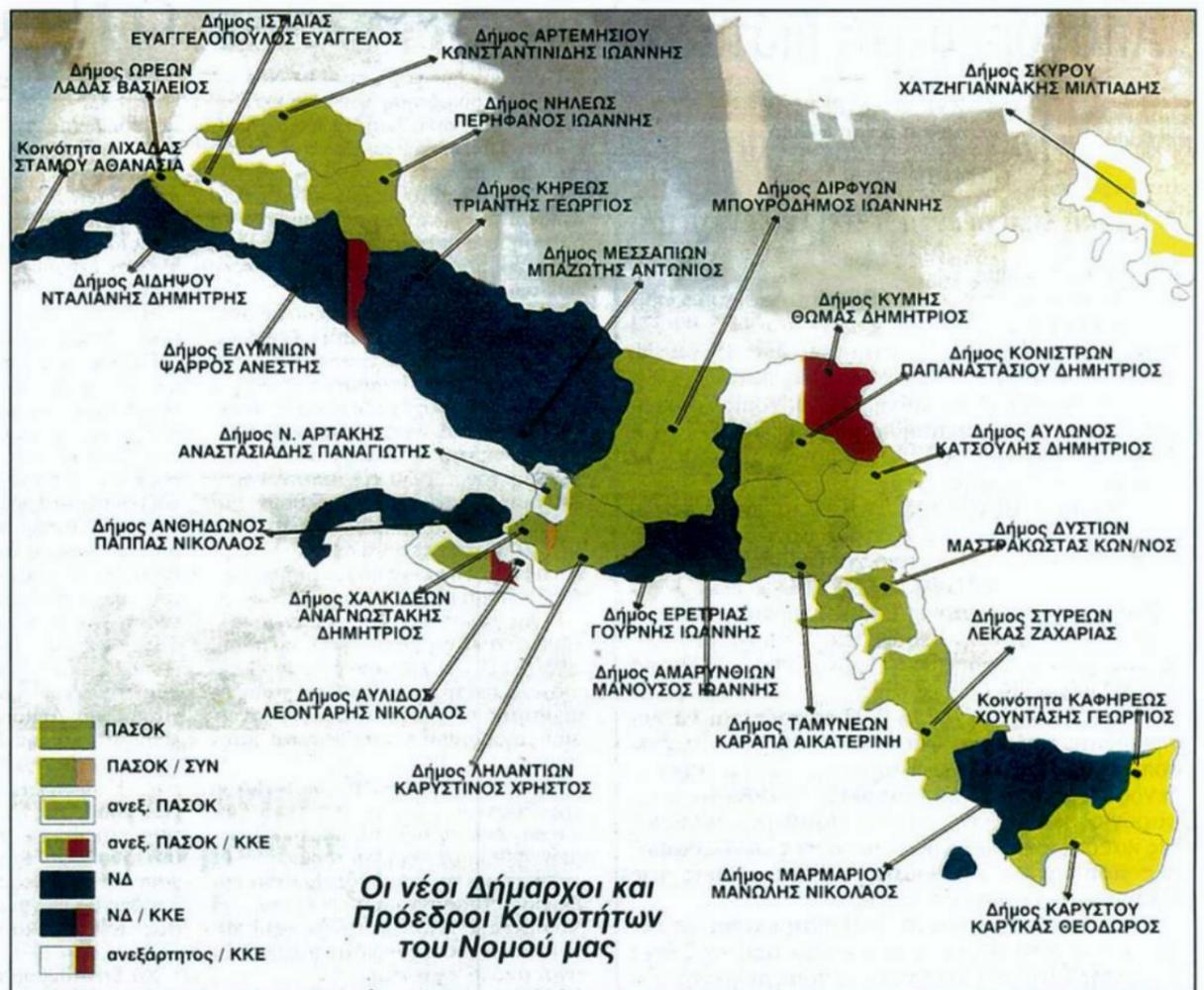
Το χωριό μας έχει τη μεγάλη τιμή να έχει αφιερώσει στη μνήμη του μεγάλου αυτού Αγίου Αποστόλου περικαλλή Ι. Ναό στον οικισμό Δένδρα φτιαγμένο το 1897 με αγάπη και μεράκι από τον Ηπειρώτη πρωτομάστορα Γ. Σπύρου, που φαίνεται ιδιαίτερα στο θαυμάσιο καμπαναριό (απομίμηση εκείνου της Παναγίας της Τήνου), που σχίζοντας τον ουρανό φαίνεται σαν να αρπάζει τον πιστό και να θέλει να τον οδηγήσει προς τα εκεί.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και εφέτος οι συγχωριανοί μας, αλλά και κάτοικοι από τα γύρω χωριά, τιμήσαν την εορτή της μετάνστασης του Αγίου Ιωάννη, που ο Θεός του επεφύλαξε την ιδιαίτερη τιμή (πράγμα που έγινε μόνο στην ίδια την Παναγία) να αναστηθεί και να αναληφθεί ταυτοχρόνως (δηλ. να μετασταθεί). Το μοναδικό αυτό γεγονός με ευλάβεια και κατανύξη εορτάστηκε στον περικαλλή Ι. Ναό με τον καθιερωμένο εσπερινό την προηγούμενη και την Θ. Λειτουργία ανήμερα της εορτής με την χοροστασία του εφημερίου μας π.Χρ. Φραγκίσκου.

Στις ιερές ακολουθίες παρέστη πλήθος πιστών, που με τη συμμετοχή τους έδειξαν την έμπρακτη αγάπη τους προς τον Άγιο που τόσο ευλαβούνται.

Επίσης, παρέστησαν εκπρόσωποι των τοπικών αρχών (Δημοτικού, καθώς και Τοπικού Συμβουλίου), τον δε Σύλλογό μας εκπροσώπησε ο Γ.Γραμματέας του.

Ι.ΚΑΡΑΣΗΣ

Αναμορφώσεις Ιερών Ναών του χωριού μας

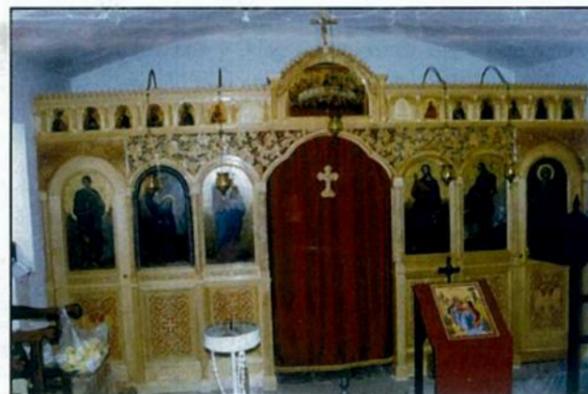
Είναι γνωστό, ότι στην περιφέρεια του χωριού ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ και του οικισμού ΔΕΝΔΡΑ, υπάρχουν δύο κύριοι ενοριακοί ναοί: ο Ι. Ναός Εισοδίων της Θεοτόκου στους Ανδρονιάνους και ο Ι. Ναός Αγίου Ιωάννη Θεολόγου στα Δένδρα.

Και οι δύο Ι. Ναοί έχουν κενή την οργανική θέση του εφημερίου και εξυπηρετούνται από τον εφημέριο του χωριού Καλημεριάνο π. Χρ. Φραγκίσκο, ο οποίος τελεί την Θ. Λειτουργία στο χωριό μας, ανά δεκαπενθήμερο.

Εκτός των ανωτέρω κύριων Ι. Ναών υπάρχουν και έξι συνολικά εξωκλήσια: ο Προφήτης Ηλίας, η Αγία Παρασκευή, ο Άγιος Σπυρίδωνας, ο Άγιος Γεώργιος, η Μεταμόρφωση και η Ανάληψη.

Τόσο στους κεντρικούς Ι.Ναούς, όσο και σε μερικά από τα εξωκλήσια αυτά, έγιναν και γίνονται προσπάθειες αναμορφώσεων και επισκευών με συνεισφορές των κατοίκων, μεμονωμένων προσώπων, αλλά και του Προοδευτικού Συλλόγου του χωριού μας.

Ετσι έγιναν εκτεταμένες αναμορφώσεις και επισκευές στους δύο κεντρικούς Ι.Ναούς με συνεισφορές

των ανωτέρω αναφερόμενων προσώπων και φορέων και με συμμετοχή του Συλλόγου μας. Συγκεκριμένα, ο Σύλλογός μας, δαπάνησε την τελευταία διατία, για τους δύο Ι.Ναούς τα κάτωθι ποσά:

● Ι. Ναός Εισοδίων Θεοτόκου 440 ευρώ.

● Ι. Ναός Αγ. Ιωάννη Θεολόγου 1173 ευρώ.

Εφέτος δε, ο Σύλλογός μας επιχορήγησε τον Ι.Ναό Δένδρων με το ποσό των 450 ευρώ, για την αποπεράτωση της κεντρικής θέρμανσης.

Αλλά και για επισκευές σε εξωκλήσια του χωριού μας, ο Σύλλογός μας πρόσφερε σεβαστά ποσά την περασμένη διατία (2000-01) και συγκεκριμένα:

● Προφήτης Ηλίας 3366

ευρώ
● Αγία Παρασκευή 9988 ευρώ
● Μεταμόρφωση 1364 ευρώ

Ετσι, το συνολικό ποσό για τις επισκευές των Ι. Ναών και εξωκλήσιών την τελευταία διατία και μέχρι σήμερα, ανέρχεται στο ποσό των 16.781 ευρώ.

Εκτός αυτών, ο Σύλλογός μας έχει την πρόθεση να αναλάβει την επισκευή στο εξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου, το οποίο ευρίσκεται σε άσχημη κατάσταση και γι' αυτό το λόγο ευρίσκεται σε συνεννοήσεις με τους τεχνικούς για την αριότερη κατασκευή του έργου. Προς τούτο θα χρειαστεί εν καιρώ και η βοήθεια των κατοίκων, ώστε ο Άγιος Γεώργιος, να αποκτήσει την όψη

και την λαμπρότητα που του πρέπει, μιας και ευρίσκεται στην είσοδο του χωριού μας.

Εκτός των ανωτέρω, ευσεβείς κάτοικοι έχουν προβεί με δικά τους έξοδα σε ανακατασκευές τέμπλων σε δύο μέχρι τώρα εξωκλήσια. Συγκεκριμένα: στον Άγιο Σπυρίδωνα έχει αλλαχθεί το τέμπλο με έξοδα του συγχωριανού μας Ε. Μπελιά και χειροποίητη ξυλόγλυπτη κατασκευή από τον Γ. Τσομάκα, ενώ πρόσφατα έγινε αλλαγή του τέμπλου του Προφήτη Ηλία με έξοδα του συγχωριανού μας Κ. Μουλαγιάννη και βιομηχανοποίητη ξυλόγλυπτη κατασκευή από τον Ι. Καλαμπάκη. Με την ευκαιρία της παρουσίας αυτής, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους δωρητές αυτούς, καθώς και όσους δώρισαν ιερά σκεύη στους Ι. Ναούς μας (όπως τα μανουάλια στον κεντρικό Ι. Ναό) και προτρέπουμε και άλλους συγχωριανούς μας να προσφέρουν για την αλλαγή και των τέμπλων όπως π.χ. στην Αγία Παρασκευή, όπου το πλινθόκτιστο τέμπλο ήδη αρχίζει να ραγίζει και χρίζει αντικατάστασης, καθώς να συμβάλλουν σε άλλες περιπτώσεις, όπου χρειάζεται να γίνουν βελτιώσεις.

Ι.ΚΑΡΑΣΗΣ

Στέγαστρο στο «ΔΕΛΤΑ» Ανδρονιάνων

Με συντονισμένες ενέργειες του Συλλόγου προς το Τ.Σ του Δ.Α. Ανδρονιάνων και προς το Δήμο ΚΥΜΗΣ κατασκευάστηκε ένα ωραίο στέγαστρο στη στάση λεωφορείων στο ΔΕΛΤΑ του χωριού μας.

Ευχαριστούμε όλους όσους βοήθησαν στην πραγματοποίηση του έργου αυτού.

Ι.ΚΑΡΑΣΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΓΝΑΝΤΑΙΟΥ ΚΑΛΙΟΠΗ.....	15
ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΒΟΥΛΑ.....	15
ΑΜΠΑΤΖΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.....	20
ΒΑΡΛΑΜΟΣ Π. ΙΩΑΝΝΗΣ.....	20
ΒΕΛΙΣΑΡΑΚΟΣ Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	20
ΒΕΛΙΣΑΡΑΚΟΥ Β. ΜΑΡΙΑ.....	30
ΒΕΝΑΡΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ.....	20
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΔΙΑΜΕΤΡΟΣ.....	20
ΒΟΛΑΚΛΗ ΜΑΡΙΑ.....	15
ΒΟΤΖΑΚΗΣ ΙΩΣΗΦ.....	15
ΓΕΩΡΓΟΥΣΗΣ Δ. ΙΩΑΝΝΗΣ.....	100
ΔΗΜΟΥ Ι. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	20
ΔΗΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	20
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ.....	20
ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ε. ΙΩΑΝΝΗΣ.....	20
ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ.....	10
ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ.....	6
ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ.....	40
ΚΑΛΑΜΠΑΛΙΚΗΣ ΘΑΛΑΣΙΝΟΣ.....	100
ΚΑΛΑΡΑΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΟΣ.....	6
ΚΑΛΠΑΚΙΔΗΣ ΠΡΟΚΟΠΗΣ.....	30
ΚΟΥΖΟΥΠΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ.....	100
ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	50 ΔΟΛΑΡΙΑ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ
ΚΟΝΤΟΥ ΑΡΕΤΗ.....	30
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ.....	6
ΚΟΥΣΟΥΛΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.....	10
ΚΡΙΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ.....	100
ΚΡΙΝΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ.....	50
ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΣΤΑΣ (ΚΟΤΣΑΝΟΥΛΑΣ).....	10
ΛΥΚΟΣ Γ. ΙΩΑΝΝΗΣ.....	15
ΛΥΚΟΣ Ι. Π. ΙΩΑΝΝΗΣ.....	50
ΛΥΚΟΣ Κ. ΔΗΜΗΤΡΗΣ.....	200
ΜΑΚΡΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ.....	20
ΜΑΝΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	20
ΜΑΤΣΟΣΚΟΥΡΑ ΑΝΝΑ.....	25
ΜΟΥΛΑΠΑΝΝΗ ΛΕΛΑ.....	10
ΜΠΕΛΙΑΣ Ι. ΓΕΩΡΓΙΟΣ.....	12
ΜΠΟΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.....	100
ΠΑΓΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ.....	80
ΠΑΓΩΝΗΣ ΣΤ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	50
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗΣ.....	20
ΠΙΓΚΟΥ ΜΑΡΟΥΔΙΑ - ΣΤΡΟΜΠΟΥΛΗ.....	30
ΠΟΝΗΡΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ.....	45
ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ - ΧΡΥΣΑΓΗ ΘΕΟΔΩΡΑ.....	20
ΡΟΥΠΑ ΜΑΡΙΑ.....	10
ΣΑΡΜΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ.....	30
ΣΑΡΡΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ και ΔΗΜΗΤΡΑ.....	20
ΣΠΙΘΑ ΑΡΓΥΡΟΥΛΑ.....	25
ΣΠΥΡΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.....	30 \$ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΣΠΥΡΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗΣ.....	900
ΣΤΑΜΑΤΑΚΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ.....	20
ΣΤΑΜΕΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ.....	30
ΤΑΜΒΑΚΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ.....	60
ΤΑΜΒΑΚΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ.....	9
ΤΑΜΒΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ.....	6
ΤΖΑΦΕΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	100
ΤΣΟΜΑΚΑΣ Ν. ΓΕΩΡΓΙΟΣ.....	6
ΤΣΟΜΑΚΑΣ Π. ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	6
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.....	30
ΦΑΦΟΥΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.....	20
ΧΡΥΣΑΓΗ ΑΡΓΥΡΩ.....	20
ΧΡΥΣΑΓΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	100
ΧΡΥΣΑΓΗ ΘΕΟΔΩΡΑ - ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ.....	20
ΧΡΥΣΑΓΗ ΜΑΡΙΑ.....	20

Σε όλους ένα εγκάρδιο ευχαριστώ

Η ευλογημένη ελιά

«Ευλογημένο να' ναι, ελιά, το χώμα που σε τρέφει/κι ευλογημένο το νερό, που πίνεις απ' τα νέφη...».

Ο τόπος μας, «αυτός ο μικρός, ο μέγας», έχει μαζί με όλα του τ' άλλα κάλλη και τ' αγαθά και το ξεχωριστό θεϊκό δώρο: Αυτό το χιλιόχρονο και χιλιοτραγουδιόσμενο δέντρο: Την ελιά.

Χάρισμα της μεγάλης θεάς της Σοφίας, της Ειρήνης και της Εργασίας, της Αθηνάς, στην αγαπημένη της πόλη, την Αθήνα, τότε που διεκδικούσαν την κηδεμονία της με τον άλλο μεγάλο θεό, τον κυρίαρχο της θάλασσας, τον Ποσειδώνα.

Θαυμάσια σκηνή, η θεϊκή «Ερις», που ο μεγάλος Φειδίας σκάλισε στο Πεντελικό μάρμαρο του δυτικού αετώματος του Παρθενώνα, μέρη της οποίας βρισκονται σήμερα στο Βρετανικό Μουσείο και που εμείς τα διεκδικούμε με πόνο και πόθο.

Συμβούλιο Ειρήνης, Πραότητας και Σωτηρίας, το κλαδί της ελιάς, έφερε το άδολο περιστέρι στο Νώε, μετά τον κατακλυσμό. Κλώνος αγριελιάς, κομμένος από το ιερό άλσος της Ολυμπίας, γινόταν στεφάνι, ύψιστο έπαθλο, ο «κότινος», που στεφάνωσε το περήφανο κεφάλι των Ολυμπιονικών.

Ευλογημένο δέντρο η ελιά, ευλογημένο το λαδάκι που μας δίνει, που μας τρέφει σωστά κι ευχαρίστα. Καίει ευλαβικά μπροστά στα ιερά εικονίσματα, στις μεγάλες μητρόπολεις, στα ταπεινά ξωκλήσια και στο εικονοστάσι των Χριστιανικών σπιτιών.

Δίνει γλυκύτατη φλόγα στους τάφους των προσφιλών «κεκοιμημένων», σύμβολο ελπιδοφόρο της αιώνιας ζωής. Παλιότερα φώτιζε απαλά τις νυχτερινές ώρες των ανθρώνων, στα λυχνάρια και στα πολυκάντηλα κι έφεγγε μέσα στα φαναράκια, που κρατούσαν οι βραδνοί περιπατητές στα καλντερίμια και στα μονοπάτια των χω-

Ο καιρός καλός και ο ήλιος έχει βγει για να στεγνώσει τα χορτάρια από την υγρασία της νύχτας. Κατάλληλη μέρα για το μάζεμα της ελιάς. Τα ελεόπανα στρώνονται και οι ραβδοσπύρες έτοιμες στα χέρια των ανθρώπων που θα αρχίσουν να ρίχνουνε τις ελιές ακόμα και από το πιο ψηλό κλωνάρι του δέντρου. Αντε και τις φάγαμε. Αντε και του χρόνου. Καλοφάγωτο

ριών. Σήμερα, βέβαια, η ταπεινή του εξυπηρέτηση έχει αντικατασταθεί από μέσα άλλα, υπεροπτικά και εντυπωσιακά. Όμως η χρησιμότητά του ως στοιχείου της διατροφής μας παραμένει πάντα πολύτιμη κι αναντικατάστατη.

Γι' αυτό, η εποχή αυτή, που στις Ελληνικές εξοχές κυριαρχεί το λιομάζωμα, η πολύτιμη αυτή αγροτική εργασία, ο κόσμος τρέχει με χαρά στους ελαιώνες για να μαζέψει τον ευλογημένο καρπό.

Ο τόπος ζωντανεύει από φωνές, γέλια, τραγούδια, κουβέντες και συντροφική διασκέδαση.

Σ' όλες τις Μεσογειακές χώρες η ελιά, το ευεργετικό αυτό δέντρο, ευδοκίμει, καλλιεργείται και αποδίδει.

Βέβαια, όσο περισσότερη, σωστή περιποίηση δέχεται, τόσο περισσότερο και ποιοτικότερο καρπό αποδίδει. Γι' αυτό και οι καλοί ελαιωπαραγωγοί δεν περιμένουν μόνο την εποχή της συλλογής των καρπών για να επισκεφθούν τους ελαιώνες τους. Όλο το χρόνο φροντίζουν τα πολύτιμα δέντρα, με κάθε τρόπο που χρειάζονται. Έτσι και εκείνα, καλόκαρδα πάντα και φιλότιμα, ανταποδίδουν την ανάλογη αμοιβή.

Έτσι, κάθε τέτοια εποχή, ο κόσμος της υπαίθρου ξεσηκώνεται από τα χαράματα ως το βραδάκι και τρέχει να μαζέψει τον ευλογημένο καρπό, την ελιά, πηγή πλούτου και ικανοποίησης της προσδοκίας του, όλο το χρόνο.

Φωτοπαρουσιάσεις

Η κυρία Ευαγγελία Θεοδώρου (Τσελέφρενα) έχει δει και έχει ακούσει περισσότερα από όλους μας. Έχει μεγαλώσει παιδιά εγγόνια και δισέγγονα. Πραγματικός ήρωας. Τσουβάλια της ρίγας γεμάτα πίκρες και χαρές. Κόντρα στο χρόνο. Ένας αιώνα ζωής είναι ευλογία. Της ευχόμαστε ολόψυχα να ναι καλά. Πάντα ευτυχισμένη κυρα - Ευαγγελία

Καφεδάκι βαρύ γλυκό ή μέτριο στου Κούψη ή στου Κρινή δεν έχει σημασία. Σημασία έχει πως το καφεδάκι ξεκουράζει και πίνεται καλύτερα από ότι στο σπίτι. Στην υγεία σας

Η κυρία Ελένη Νικολιά κάνει τον περίπατό της

Ο Κώστας Παπανικολάου και ο Γιώργος Δημητρός απολαμβάνουν τη ρετσίνα τους

Το γειτονικό μας χωριό Μαλετιάνοι

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

Κατά ταύτα εσχηματίσθησαν και τα εξής χωριά του Δήμου Κοτυλαίων Καλημεριάνοι (εκ του Καλημερίου) και οι κάτοικοι Καλημεριανός, Κολιάνοι (εκ του Κολιός) παραλλαγής του ονόματος Νικόλαος - Κολιανής - Κολιός) Καρασαλιάνοι - Μαλετιάνοι - Ανδρονιάνοι, εκφέρονται δε, ενίοτε και επιθετικώς.

Τα Κωτσάινικα, τα Παππαδιάνικα, τα Καρασαλιάνικα, το Καλογερικό κλπ. (Από το αρχείο Ευβοϊκών σπουδών τόμος Ε' Αθήναι 1935)

Η ρίζα του ονόματος Μαλετιάνοι έχει σχέση με την Αιολική διάλεκτο, και το όνομα Μαλετιάνος να προέρχεται από το ρήμα Μαλέω (Μάλα) = πολλά και εκ του Μαλ (τουρκ) κτήμα, περιουσία, ποίμνιο και η εκ του Μ(μα-λατ) τουρκ = Γνώσεις προσόντα κ.α. ή ταιν (τουρκ) = Διανειστής - πιστωτής και εκ του Mala-tainos (επίθυμα) = πλούσιος πιστωτής. Πλούσιοι Μαλετιάνοι πιστωτάι αναφέρονται οι:

Α) Κων. Νότης Αριθμ. Συμβ. (4013/13-2-1882) (Συμβολαιογράφος Κονιστριών Ν.Γιωργικόπολης και οι β) Σταμ. Ζώης και γ) Θεμιστοκλής Εμμ. Κατρός, Αριθμ. Συμβ. 4885/23-9-1881 (Συμβολαιογράφος Κύμης Γεωργ. Παλαστιάτιον (εφημ. «ΕΥΡΥΠΟΣ») (1881 & 1882).

Ο διάσημος Γερμανός γεωγράφος Α. PHILIPSON στην περιγραφή που κάνει για την ευρύτερη περιοχή της Κύμης αναφέρεται και στα ερείπια του πύργου Μαλετιανή.

Η θέση αυτή του πύργου δεν μπορεί να προσδιορισθεί επακριβώς, αλλά λαμβανομένου υπ' όψιν ότι οι πύργοι έκιντο συνήθως εις υψηλότερα σημεία και συνδυάζοντας την περιγραφή του PHILIPSON που αναφέρεται στο τριτογενές προς τα ανατολικά και αυτήν ορυκτολογίου (1918) που αναφέρεται στα Ανθρακωρυχεία Μαλετιάνων και περιοχή Κύμης κίνοντας και αυτός λόγο της τριτογενούς λεκάνης, θα πρέπει να ευρίσκειτο μεταξύ Παλιχωρά - φα και Νικόλακκο (συνέχεια κείμενο Νο3 (σελίδα) σχετικό με πύργους.

Το τοπωνύμιο Παλιχωρά - φα υποδηλώνει προφανώς την ύπαρξη στο παρελθόν κάποιου παλιάς χώρας (χωριού) συνοικίας; ίσως. Αυτό αν συνδυαστεί με τον πύργο, με τα διάφορα κτερίσματα και νομίσματα που κατά πληροφωρία ευρέθησαν, την ύπαρξη οικισμού στην Καζάρμα, μπορεί να βγει το συμπέρασμα ότι στην περιοχή αυτή ίσως υπήρχε κάποιος οικισμός.

Εις την περιοχή του χωριού υπήρχαν στο απώτερον παρελθόν πολλά φάρσση δηλ. τεμάχια, τμήματα, μέρη αποκεκομμένα και περιφραγμένα κτήματα για την γεωργία και την κτηνοτροφία ως και πολλά δάση ΒΙΒΛΙΟ ΕΥΒΟΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΟΜ. ΙΘ/1974. (Σημ.: Σε απογραφή του 1911 αναφέρονται 850 αγροπρόβατα).

Πέρα του γνωστού δάσους «Καστροβαλά» της ευρύτερης περιοχής, επί πολλά έτη η περιοχή εκαλύπτετο και από άλλης μικρότερης έκτασης δάση. Η ανάγκη όμως, της επιστεγάσεως των οικημάτων και προ πάντων ο μεγάλος αριθμός των αγροπροβάτων δημιούργησε αποψίλωση αυτήν.

Από τα δάση αυτά έκοπαν οι χωρικοί διάφορα ξύλα χρήσιμα διά την κατασκευή βαρελιών (κρασιού) κάδων, πατωμάτων και στεγών οικιών, ως και διάφορων άλλων αναγκών. Το πόσον ήτο ανεπτυγμένη η υλοτομία φαίνεται και από περιστατικό που έλαβε χώραν στις 13 Νοεμβρίου 1869 (Εφημερίς «ΕΥΡΥΠΟΣ» 1869), με υλοτόμους εις το χωριό, εντός του Μαγαζιού Ζώνη ή Καταρού, και πού θα δούμε σε περιγραφή σε άλλο κείμενο.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗ (1911)
(Στερέματα 1/10 Hectare)

1) Αμπέλι: Παραγόμενοι σταφυλά

οίνου 189, φυτεία 1.

2) Προϊόντα λαχανοκήπων: Τομάτα 1, Κρόμμυα 2, σκόρδα 1 έτερα λαχανικά (μελιτζάνες-μπάμιες 1 κλπ).
3) Κήποι κλπ: Αγγραπαύσεις 189.
4) Αριθμός Ζώων: Ιπποι εν γένει 4, Ημίονοι 9, Όνοι 7, Βόες (Αγγελάδες) 13, Πρόβατα 243, Αίγες 590.
5) Πτηνά: Ορνίθες 118, Κόκκοι (κ. κουνέλια) 2.
6) Κυψέλα: Μελισσών 11.
7) Σιτηρά: Σίτος 204, Κριθή 37, Αραβόσιτος 12.
8) Οσπρία: Φασόλοι 1, Ερέβινθοι 1, Φάβα 8 (Από την στατιστική υπηρεσία της Ελλάδος).

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΜΑΛΕΤΙΑΝΩΝ
Αφελές (Δασώδης έκταση με πολλές πηγές παλαιότερα, των οποίων τα ύδατα διοχετεύοντο σε στέρνες για πότισμα κηπευτικών (τέτοιες στέρνες υπήρχαν τον α) Κων. Δρόλια ή Γκιζα β) Καραμάνου και γ) Λιάκου (Ψύχα).
Υπήρχαν και μικρά ποταμιά (πέτακες). Τα νερά των πηγών αυτών ως και άλλων παραπλησιών κατέληγαν στο ρέμα «Ψαρού», εις το οποίο αποθονούσαν πολλά καρβούρια. Τα νερά του ποταμού αυτού συναντώντο με το ποτάμι της Καζάρμας το ονομαζόμενο «Ποταμιστικό».

1) Βρύση: (Αγρ. Περιφέρεια και ποτιστικά)
2) Νταλαριάνικα (πίσω από Αγ. Ελευθέριο)
3) Γουρνί (αμπελώνες)
4) Λάσπες (δασώδης θέση)
5) Λάκκες (αγρ. Περιφέρεια)
6) Μαντρί (βοσκότοποι)
7) Νικόλακκος (ελαιώνας)
8) Παλιχωράφα (κοιτάσματα λιγνίτου)
9) Πλαγιά (βουνοπλαγιά με αμπέλια)
10) Ράχη (θαμνώδης έκταση)
11) Βύνα
12) Λιθαρά
13) Πλαχαρά
14) Αγ. Ελευθέριος
15) Καπαρού
16) Αξάνιμης
17) Μοσχάτο
18) Λαζαρέτα
19) Αρινού (Γιαρινού)
20) Ασπρα βράχια
21) Μαγαζιά (υπήρχαν πατητήρια και ίσως εγένετο εμπόριο μούστου και κρασιού)

22) Πρώμος: Τοποθεσία χωρίς πολλά δένδρα (Ξελακο) με πολλά μικρά νημάτια (τσουχάρια).

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΜΑΛΕΤΙΑΝΟΙ 1852
(Σημ.: Οι Μαλετιάνοι έχουν απογραφεί με το Βίταλο Μαλετιανό 1861: 240 Μαλετιανό 1889 (15-16 Απριλίου) Αρρενες 151, Θήλειες 154, Σύνολον 305 Μαλετιανό 1907: 283 Μαλετιανό 1920 (18-19 Δεκεμβρίου) Αρρενες 157, Θήλειες 198, Σύνολον 355 Μαλετιανό 1928 (15-16 Μαΐου): 329 Μαλετιανό 1940 (16 Οκτωβρίου) Αρρενες 128, Θήλειες 137, Σύνολον 265 Καζάρμα 1940 (16 Οκτωβρίου) Αρρενες 18, Θήλειες 16, Σύνολον 34 Μαλετιανό 1951 (7 Απριλίου) 152 Μαλετιανό 1961 (19 Μαρτίου) 188 Μαλετιανό 1971 (14 Μαρτίου) 63 Μαλετιανό 1981 (5 Απριλίου) 33 Μαλετιανό 1991 (17 Μαρτίου) 224 Σημ.: Οι κάτοικοι της Καζάρμας έχουν απογραφή με τους Μαλετιανούς, εξααιρουμένου του έτους 1940. Σημ.: Μετά το έτος 1940 υπάρχει φθίνουσα πορεία μείωσης πληθυσμού λόγω της κατοχής και του εμφυλίου.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ
Η φτώχεια του κάθε χωριού εκείνη την εποχή τον έκανε πρακτικό, προνοητικό και επινοητικό, και όλοι καταπιάνονταν με όλες τις δουλειές. Ο διαρκής αγώνας για τη βιοπάλη και την εξοικονόμηση των αναγκαίων αγαθών τον είχε οπλίσει με πρακτική νοημοσύνη για την εξεύρεση λύσεων από τα οικονομικά αδιέξοδα. Ήταν η εποχή που οι άνθρωποι είχαν τα ελάχιστα κι ήταν απάρχει, τότε ήταν που οι χωρικοί άνοιγαν ένα δρομάκι και όλοι ήταν ευχαριστημένοι.

Προορισμός των Πύργων
...Φαίνεται δε ή μάλλον είναι βέβαιον ότι κατά τους προ της επαναστάσεως χρόνους, όταν το Αιγαίο ελυμαίνοντο, οι Σαρακηνόι και Βαρβαρξοί Πειρατάι λεηλατούντες

τους παράλιους συνοικισμούς και φθάνοντας ενίοτε και εις μεσογειούς πόλεις, ως ορμητήρια δια τους κατά του μέρους εκείνου επιδρομιάς των εχρησόμενων η Χοιλή και ο Τσοίλαρος, μέρη πολύ κατάλληλα για τέτοιες επιχειρήσεις διότι οι απόκρημνοι ακαί των μερών εκείνων διευκόλυναν τον αθέατον πλουν των, τελείως δε απέκρυπταν τα πειρατικά τους πλοία οι πολλές σπλάδες οι οποίαι ήσαν κατεσπαρμένα επί των ακτών αυτών, τα ίδια άλλωστε μέρη αυτά κατά τους τελευταίους χρόνους εχρησόμενα ως οι καταλληλότερες αποβάσεις εις τα λαθρεμπορικά πλοία των Μοσχονησιωτών και Αιβαλιωτών οπότε διοχετεύοντο εις όλην την περιφέρεια τα πετρέλαια και οι ζαχαρές λαθρεμπορικώς. Κρύπτοντες λοιπόν τα μικρά πλοία τους κρυπτόμενοι οι πειραταί αυτοί κάτω από τους υψηλόκρημνους βράχους της περιοχής αυτής, εις την κατάλληλην στιγμήν εξωρμούσαν εκ της Χοιλής και επέπιπταν αιφνιδίως επί των ανύποπων κατοίκων θύοντες απολύτως και εξανδραποδίζοντες τούτους. Συνθησμένοι λοιπόν οι Κυμαίοι να δέχονται πάντοτε τους ανεπιθύμητους τούτους ξένους Αραβες ως επί το πλείστον πειρατάς εκ της Χοιλής, προσωνόμασαν κατόπιν πειρατικώς και τους εν τη Χοιλή διατριβώντας και εξ αυτής προερχομένους «Αραπάδες».

Ως μαρτυρεί δε το βορειότερον «Σαρακηνικό» ονομαζόμενον πολύ συχνά θα ήσαν οι επισκέψεις εις τα μέρη αυτά των βαρβάρων τούτων επιδρομίων, αφού και εις μέρη της περιοχής ταύτης εδόθη το όνομα των, είτε διότι εξ αυτού του μέρους κατά προτίμηνον ενήργουν τας επιχειρήσεις των, είτε διότι κατείχον ίσως ποτέ τούτο μονίμως. Διατί όχι; Μήπως δεν υπήρξεν εποχή καθ' ην κατείχον ολόκληρους νήσους ως κυριαρχοί. Δημοσθένης Ν. Μωραϊτής «εφημερίς». (Από την εφημερίδα «ΚΥΜΑΙΚΗ 1928».)
Όταν δε ήρχοντο ο πειραταί από την παραλία τότε ο Πύργος ο οποίος ήτο εις το Κάστρο της Κύμης πλάνω από το μοναστήρι της Μεταμορφώσεως έστειλε δια των πυρών σημάτια εις τους γύρω πύργους. Αν οι πειραταί ήρχοντο από τον Τσίλλαρον (τοποθεσία πέραν του Βιτάλου) ο εκεί ευρισκόμενος Πύργος (Σκλίπα) της Παναγίτσας ή Αγ. Μανθίλιος έδιδε σημάτια εις τον Πύργο του χωριού Πύργου, και εν συνεχεία στους υπολοίπους. Τότε οι κάτοικοι της περιοχής κατέφευγαν εις τα Κοτύλαια και άλλα σημεία δια να κρυφούν. (Σημ.: τα ανωτέρω από αφηγήσεις Παλαιότερων του χωριού) (1950).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ
Θρύλοι - παραδόσεις Λαογραφία
Παλιές ιστορίες που σήμερα ακόμα συζητούνται και ακούγονται με ζωηρό ενδιαφέρον και πολύ ευχαρίστηση εσυνήθιζοντο εκείνη την εποχή. Συνεκέντρωσα ποικίλη λαογραφική ύλη, περιλαμβάνουσα ειδικώτερον παραδόσεις - άσματα διαφόρων κατηγοριών Δίστιχα - επωδάς - παροιμίας - ειδήσεις αναφερόμενας εις την λαϊκήν λατρείαν - μαγειάν - μαγικήν - Δημώδη λατρική - γεννην - Γάμον - Γεωργικόν βίον κ.α.

Ο ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΣ ΤΩΝ ΜΑΛΕΤΙΑΝΩΝ
Ενας ανδρειωμένος ήταν από τους Μαλετιανούς, την πληροφορία την έδωσε εις τον καθηγητή Στέφανο Ημελλο, ο οποίος επισκέφθη επί 27 ημερές (30 Ιουλίου-25 Αυγούστου 1971) για περισυλλογή λαογραφικού υλικού, τα χωριά της ευρύτερης περιοχής Κύμης, ο Ιωάννης Γ. Βαράλιμος 76 ετών τότε (Λεπτομέρειες αφηγήσεως σε άλλο κείμενο προσεχώς). **Επετηρίς του Κέντρου ερευνής της Ελληνικής Λαογραφίας.**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΑ
Ενα χαρακτηριστικό γνώρισμα στους Μαλετιανούς ήτο ότι οι μισοί κάτοικοι έφεραν (και σήμερα ακόμη) το επώνυμον Ψύγας. Το όνομα αυτό είχε αριθμητική ανωτερότητα (1910-1930) και για αποφυγή σύγχυσης και μερδέματος είχαν επινοηθεί διάφορα παρωνύμια όπως: Μαγαζιός Κιαπές - Σαράλλιος-Γρίβας-Μούνταρης-Λιάκος-Λιαλαρέλλας-Λιβάνης-Αοβεσάς-Τάσαρης-

Αρχαίος.
Η ετυμολογία της λέξεως πιθανόν από την ψυχή (εκ του ψύχω=πνεύω)=η λεπτή πνοή και αύλος ψυχή (προσωποποίηση της ψυχής «Ερως και ψυχή». Κ. ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗ (ΒΙΒΛΙΟ): «ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΣΟΥ» (1951).

ΝΑΟΙ (ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΜΑΛΕΤΙΑΝΩΝ)
1. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Η χρονολογία της κήσεως του Ναού δεν είναι γνωστή εκτός της χρονολογίας την οποία φέρει το ξύλινο τέμπλο (1851). Πιθανολογείται ότι εκτίσθη κατά το έτος 1800 περίπου. Αυτή είναι νέο κτίσμα που εξαφάνισε κάθε ίχνος παλαιότερας μεταβυζαντινής, και το μόνο που απόμεινε είναι οι πολύ καλές βυζαντινές εικόνες από το χέρι ευλαβικού αγιογράφου εμπνευσμένου από την Αγιογραφία εκείνης της εποχής. Ο Ναός είναι μονόκλιτη βασιλική. **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΚΟΥΡΑ «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΕΥΒΟΙΑΣ.** Μέσα εις τον κύριο Ναό, υπέροχο από απόψεως τέχνης το ξυλόγλυπτο τέμπλο, αποτελεί τον πιο αξιόλογο διάκοσμο, και είναι ένα από τα ωραιότερα τέμπλα της περιοχής. Στον Ναό φιλοξενείται και ο περίφημος λειτουργικός επιτάμιος που κατασκευάστηκε από ξύλο καρδιάς (Σκαλιστός) το 1947 από τον πατέρα μου Γεωργ. Μπαλαμπάνη.

2. ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ΝΙΑΜΕΡΑ)

ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΧΩΡΙΟΥ
Πολλές προσπάθειες δια την ανεύρεση ιστορικών στοιχείων σχετικάς με τον εν λόγω Ναό δεν κατορθώθη να ανεύρω μέχρι σήμερα, κάποια βάση και θετικά στοιχεία συνηγορούν ότι ο Ναός αυτός εκτίσθη την αυτή περίπου χρονολογία με τον Ναό «ΕΥΑΓ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ».

3. ΑΝΑΛΗΨΗ ΣΩΤΗΡΟΣ
Το έτος κήσεως του Ναού είναι το 1930. Η θεμελίωση έγινε αρχικά με χρημάτα που εδόθησαν από την Εταιρεία Επιχειρήσεων εις αποκατάσταση των ζημιών του Ναού «ΕΥΑΓ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ».

Κατά το διάστημα που υπηρετούσε ως ιερέας ο Παπά - Γιάννης Δεμερόντης, κατορθώσε δια παρανετικής επιστολών προς τους εν Αμερική και αλλού Μαλετιάνους, όπως πείσει αυτούς να συμβάλλουν υλικώς δια την συνέχιση της ανεγέρσεως του Ναού και οι οποίοι πράγματι πολλοί από αυτούς ανταποκρίθηκαν και έστειλαν να συγκεντρωθήκαν ένα σεβαστό ποσό. Το 1995 έγινε η αισθητική (εξωτερική και εσωτερική) ολοκλήρωση.

Παρηγγέθησαν νέα εικόνια του τέμπλου δια δωρεάς και προσφοράς των κατοίκων, αντικαθιστώντας τις υπέροχες από πλευράς αισθητικής, που αναπαριστούσαν ολόσωμους τους Αγίους εικόνες, έργο του Κυμαίου Ζωγράφου Μπιλιλή (Σημ. Ο Μέγας Αρχειρέυς και η Αγία Παρασκευή Ν. Αρτάκης Χαλκίδος του Ναού Φανερωμένης είναι έργο του. Ο κυρίως Ναός μετά την ανακαίνιση έγινε μεγαλειώδες και φωτεινός. Ο Ναός είναι βυζαντινού ρυθμού. Από το 1995 καθιερώθη ως δυοιστάτος (Αγίου Διονυσίου) 17 Δεκεμβρίου.

4. ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ
Ο σημερινός Ναός του Αγ. Ελευθερίου κτίστηκε εκ θεμελιών αντικαθιστώντας παλαιότερον, που ως γνωστόν από όνειρο του πατρός μου προωθήθη αρχικώς η ιδέα (1950) και υλοποιήθη αργότερα το κτίσιμον του ναού (1953).

Και έπρεπε να γίνει γιατί από την πραγματοποίηση του θα ηξήρατο η πραγματέρω ανάπτυξη του χωριού, και η οποία όντως έγινε. Ιστορικά, αξίζει να αναφέρουμε ότι η περιοχή ολόκληρη ήτο άγονος και χωρίς καν κτίσμα.

Σήμερα η περιοχή έχει ραγδαία οικονομική δραστηριότητα έχουν κτισθή περί τα 45 σπίτια, ο δε διανηγείς μετά λίγα χρόνια ασφαλτόδρομος έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής. Η περιοχή του «ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ» θεωρείται μία από τις ωραιότερες της ευρύτερης περιοχής και ο Ναός αποτελεί κόσμημα στην κορυφή του χωριού, και δεσπόζει στους γύρω χώρους από Βιταλό - Μαλετιάνους - Καζάρμα - Κύμη. Η νότια πλευρά του από ευφολόγημα του πατρός μου Γεωργίου διακαίως ονομάσθη Ν. Εκάλη.

Τα εγκαίνια του Νέου Ναού έγιναν στις 19 - 8 - 2001 χοροστατούντος του Μητροπολίτου της Ι. Μ. Καρυστίας και Σκύρου κ. Σεραφείμ. Πάντως, συμπαραστάτες στην προσπάθεια ανέγερσης του Ναού οι κάτοικοι του χωριού που συνέδραμαν υλικώς και περισσότερο ο Σύλλογος των απανταχού Μαλετιάνων, που συνέβαλε και αυτός τα μέγιστα. Τιμή όμως οφείλεται και στην μνήμη της Ελένης Κούσουλα (φρουρ - φρουρ) που παραχώρησε το οικοπέδο.

5. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Εις την ενορία του χωριού Μαλετιάνων υπάγεται και ο Ναός του Αγ. Ι. Προδρόμου (Διάταγμα υπ' αριθμ. 232/9 Δεκεμβρίου 1921 Εφημ. Κυβερνήσεως. Η ισχύς του ανωτέρω Διατάγματος διετηρήθη έως την 1 - Σεπτεμβρίου του 1923, αντικαθισταθέν με το υπ' αριθμ. 250 Διάταγμα που θα δούμε στο κεφ. «Καζάρμα».

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Σχολείο στους Μαλετιανούς πρέπει να λειτουργούσε με κάποια υποτυπική μορφή οπωσδήποτε πριν το 1890 (Γραμματοσχολεία). Το Γραμματοσχολεϊον των Μαλετιανών του Δήμου Κοτυλαίων καταργήθηκε με το Β.Δ. της 28 Αυγούστου 1892 (Αριθ. 173). Με το ίδιο Β.Δ. ιδρύθηκε στο Δήμο Κοτυλαίων εν τριτοβάθμιο Δημοτικό Σχολείο των θηλέων εν Καλημεριάνοις - Γραμματιζιάνοις - Κολιανόις - Μελετιανόις, εδραν έχον τους Καλημεριανούς (Δημόδ. Μαριώ Κακνή, ΦΕΚ 214).

Με ΒΔ διάταγμα (19 Φεβρουαρίου 1893) εμφανίζεται Γραμματοσχολεϊον στους Μαλετιανούς αναφέροντας και πληθυσμό 305 κατοίκων (Σημ.: Ο Τρίτης στα «ΚΥΜΑΙΚΑ» 1894 αναφέρει ότι στους Μαλετιανούς λειτουργεί σχολείο). Επίσης και σύγγρα όμως ιδρύθηκε μετά το 1900 με πρώτο Δάσκαλο τον Δημ. Μίχαν (ΦΕΚ) και τον Ιωάννη Δ. Παπαδημητρίου (1901) Γραμματιστή (Ως γνωστόν οι βαθμίδες ήσαν Γραμματιστής - Γραμματοδιδάσκαλος - και δημοδιδάσκαλος. (Επετηρίς της δημ. εκπαιδεύσεως 1901-1902).

Στη σχολική περίοδο 1907-1908 αναφέρει πίνακας των Δημοτικών Σχολείων ότι στους Μαλετιάνους μαθητές και μαθήτριες ήσαν 50 (αρρένες 28 θήλειες 22). (Υπουργ. Εκκλ. και δημ. εκπαιδεύσεως (σελίς 330). Το σημερινό διδακτήριο θεμελιώθη γύρω στο 1920 με αρωγή του Υπουργείου Παιδείας, με τις ειδικές διατάξεις του Νόμου ΒΤΜΘ «Περί στοιχειώδους εκπαιδεύσεως Νόμου, ιδρύσεων καθ' όλην την χώρα διδακτηρίων διαφόρων δημοτικών σχολείων κατά εγκατεμένους υπό του Υπουργείου της Δημ. Εκπαιδεύσεως τύπου» εφημερίς «Εύριπος» 2 Σεπτεμβρίου 1900.

Σημ. Τα ονόματα των διδασκάλων ως και άλλα ενδιαφέροντα στοιχεία σε επόμενο κείμενο.

Ανθρακωρυχεία
Σε πολύ μακρινό παρελθόν η περιοχή της Κύμης αποδεδειγμένα υπέστη τεράστιες γεωλογικές μεταβολές, οι οποίες προκύπτουν από εκθέσεις επιστημόνων κύρους (Unger 1867) Sargota 1868, Ανδρ. Κορδέλλα (1878), Α. Ζυγομαλά (1858) και άλλων

Εις τα νεογενή πετρώματα της περιοχής Κύμης είναι γνωστό ότι ανευρέθησαν κατά καιρούς, ορυκτά χλωρίδια διάφορα ιχθύς και διάφορα άλλα απολιθώματα (Σημ.: εις τα εκθέσεις «ΟΛΥΜΠΙΑ» 1859 και 1875 είχαν αποσταλεί από κατοίκους της περιοχής ως εκθέματα σκελετοί ιχθύων εν μαρμαρυγικό σχιστολίθω. Αξιοσημείωτο όμως είναι ότι μεταξύν των κοιτασμάτων του λιγνίτου εις την περιοχή της Κύμης ανεκαλύφθησαν κατά καιρούς και διάφορα παλαιοντολογικά ευρήματα λίαν ενδιαφέροντα. Όπως το Ανθρακοθήριον, το Καλημεριανόν και ο Ετεροπιθωνας ο Ευβοϊκός (1852) και τα οποία ευρίσκονται εις Μουσείο των Αθηνών και της Γερμανίας. (Εφημερίδα: «Κυμαϊκά Νέα» - 1957).

Η περιοχή του χωριού έχει το πολύτιμο πλεονέκτημα να εγκλείει εις τους κόλπους αυτής Γαϊάνθρακες. Οι Γαϊάνθρακες που όλοι οι γεωλόγοι παραδέχονται σήμερα είναι προϊόν απείρων δέντρων, συσσωρευθέντων υπό των υδάτων κατά τας κλιματικές περιόδους εις την

Το γειτονικό μας χωριό Μαλετιάνοι

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 6

κοιλότητα της γης, όπου η υπόγειος θερμότητα, η υγρασία και η πίεσις των επ' αυτών επιτεθέντων στρωμάτων της γης μετέβαλον την φύσιν των δια της αποσυνθέσεως των ιών των πελωρίων εκείνων προκατακλυσμάτων δέντρων και φυτών.

Η ευρύτερη περιφέρεια Κύμης με επίκεντρο θα έλεγα τους Μαλετιάνους και τα γύρω χωριά Βιτάλο Χαροκόπου Δέντρα (Καρασαλιάνους), Ανδρονιάνοι - Πύργο, Καλλιανού - Γραμματιανούς - Μαχαλά - Καλημεριάνοι παρουσιάζει και ίσως και σήμερα παρουσιάζει πλούτον λιγνιτοφόρων στρωμάτων.

Η ζωή του χωριού ήτο αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την εκ/ση της περιοχής. Τα περισσότερα εργοτάξια ήτο πλησίον του χωριού, της Καζάρμας (εποχή Οθωνος), του Φύρε στα πρώτα σπία του χωριού του Διαμέσου (σε απόσταση 150 - 200 μ.) σε μεγαλύτερη απόσταση το Εντς (Ροχείο) και Αθάνατο.

Η εταιρεία που εκμεταλλεύεται τα κοιτάσματα εκείνη την εποχή ήτο το Ανθρακωρυχείον της εταιρείας επιχειρήσεων εν Ελλάδι. Η εκ/σις των κοιτασμάτων εγένετο εις δυο παραχωρήσεις Εντς και τμήμα Μελετιάνων (Διάμεσο). Το εργοτάξιο αυτό (Εντς) διέκοψε την λειτουργία του το 1962, αφού λειτούργησε από το 1914 - 15 μερικώς με μια μικρή διακοπή 1911 - 1913

Ο ολικός αριθμός των απασχολούμενων παρά της εταιρείας αυτών εργατών (Εντς Διάμεσο) και προσωπικού ανήρχετο εις 2500. Η μεταφορά του λιγνίτου από Μαλετιάνους (Διάμεσο) εις τον σταθμό Εντς εγένετο δια αυτομάτου εναερίου (monocable) γραμμής 3000 περίπου μέτρων μήκους και βαγονιών (κουβάδων) χωρητικότητας 180 χιλιόγραμμων. Η εναερίως γραμμή (monocable) ξεκινούσε από τον χώρο των εγκαταστάσεων, πολύ κοντά στο χωριό. Υπήρχαν προς τούτο οι υποβαστάζουσες το σωματόσχοινο δια του οποίου διήρχοντο τα βαγονέτα, σιδηρά πλώνα. Το εργοτάξιο αυτό διέκοψε την λειτουργία των εργασιών του μετά την περίοδο της κατοχής, αφού λειτούργησε την ίδια περίοδο ενάρξεως με αυτή του Εντς. Εις το τμήμα Μαλετιάνων (Διάμεσο) η εκμετάλλευση διενεργείτο εις τα πατώματα ύψους 280, 310, 340, 370. Τα πατώματα παρουσιάζαν ανεξάρτητες εργασίες, και δεν συγκινούσαν μεταξύ τους και η εξαγωγή του λιγνίτου εγένετο σε κάθε μία απ' αυτές με ξεχωριστή στοά. Η μοναδική που διέθετε και πέτρινο στόμιο ήτο η του Παγώνη επονομαζόμενη.

Οι ανωτέρω στοές αν όχι όλες (τουλάχιστον η αναφερόμενη με το πέτρινο στόμιο) έπρεπε να αξιοποιηθούν και να αποδοθούν ως μνημεία στις επερχόμενες γενιές διότι σ' αυτές είχαν αναλώσει τη ζωή τους οι πρωπάπποι και οι πατεράδες μας και οι ο-

**Γράφει ο
Ιωάννης Γ. Μπαλαμπάνης
τέως Γραμματέας
Κοινότητας Μαλετιάνων
στη μνήμη της κόρης του
Κατερίνας που έχασε τη ζωή της
στο σεισμό της 7/9/1999**

ποίοι διακρίνονταν δια την εμπειρία τους στην εξόρυξη λιγνίτου. Η εξειδίκευσή τους αυτή ήτο γνωστή ανά την Ελλάδα, και είχαν πλαισιώσει πολλές μεταλλευτικές εταιρίες ως εργοδηγοί και τεχνίτες. Εγνώριζαν τα στρώματα του υπεδάφους και συχνά άκουε κανείς να ομιλούν για Μαλανδρίνα - Τεφεκέ - Κάβρουνο - Οφείτη.

Στην Καλογρέζα (Αθήνα) - Καμάριζα (Λαύριο) - Ελευσίνα Βάβδο (Χαλκιδική - Τσαγκλί (Βόλο) συναντούσε κανείς εργαζόμενους από την περιοχή Κύμης. Στο Λαύριο το 1901 είχε συσταθεί Σύνδεσμος των Εν Λαυρίω Κυμαίων (ΦΕΚ Αρ 154/22 Οκτωβρίου 1901). Η εξειδίκευσή τους διακρίνετο εις έτυλοδέτες - Μπυροκαδόρους - Μιναδόρους Μπαζαδόρους και άλλες ειδικότητες. Ερείπια των εγκαταστάσεων του Διαμέσου υπήρχαν μέχρι το 1952. Έτερο εργοτάξιο κοντά στο χωριό ήτο ο «Φυρές» το εργοτάξιο αυτό ήτο επέκτασις των έργων των λιγνιτωρυχείων Εντς, έδωσε δε αρκετή ζωή και κίνηση εις τα γύρω χωριά Βιτάλο - Κρινιάνους Ανδρονιάνους - Πύργο και γενικότερα ολοκλήρου της περιοχής Κύμης.

Η αναληφθείσα υπό της εταιρείας των λιγνιτωρυχείων υποχρέωσις όπως παραδίδει μεγάλες ποσότητες λιγνίτου εις την Ηλεκτρική Εταιρεία Αθηνών - Πειραιώς ηύξησε αισθητών την παραγωγή ένας δε εξααιρετικά μεγάλος αριθμός εργατών λιγνιτωρύχων υπερβαίνων τους εξακόσιους ήρχισε εντατικώς να απασχολείται εις τα έργα αυτά, ώστε να παρασστή ανάγκη να κληθούν εργάται και των περιοχών της Β. Εύβοιας (Στροφυλιά) και της Κεντρικής Εύβοιας (Ζάρακες - Στύρα κλπ). Η μεταφορά των λιγνιτών εκ των λιγνιτωρυχείων εις τις αποθήκες Εντς εγένετο δια της σκυροτρωθείσης (τότε) οδού Πύργου - Μαλετιάνων από εκεί εις τον λιμένα Κύμης προς φόρτωση επί των ατμοπλοίων, δια βαγονιών και του εναερίου σιδηρόδρομου. Η πετρόχτιστη στοά του λιγνιτωρυχείου «ΦΥΡΕ» κατασκευάστηκε το 1942 όπως φαίνεται από την υπάρχουσα εντοιχισμένη πλάκα, η δε λειτουργία του από το 1954 και τερματίστηκε με τη διακοπή που τυπικά έγινε το 1960 και ουσιαστικά το 1962.

ΛΙΓΝΙΤΩΡΥΧΕΙΟ ΑΘΑΝΑΤΟ
Το λιγνιτωρυχείο αυτό που ευρίσσετο εις απόσταση πέντε χιλιομέτρων ΒΑ του χωριού Μαλετιάνων λειτούργησε τος έτος 1958 από την Εταιρίαν Σκαλιστήρη. Η λειτουργία όμως δεν κράτησε επί μακρόν. Το 1961 (1) εις θέση Αρκουδού και Γεράκι (Αθάνατος) είχε δοθεί άδεια εκμετάλλευσης

του λιγνίτου στους Κ. Κουμουνδούρο, Σωτ. Ζαχαριά, Θ. Μπουρτζουκίδη, Γ. Πολυξένη, Π. Ξανθάκη για έκταση στρεμμάτων 7.568

ΟΡΥΧΕΙΟ ΒΩΞΙΤΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΑΝΩΝ

Η λειτουργία του άρχισε το έτος 1959 από την εταιρία Βωξιτών εις την οποία είχε παραχωρηθεί το δικαίωμα της εκμ/σεως των μεταλλείων της όλης περιοχής. Προς τούτο κατασκεύασε μίαν οδό μέχρι της Βωξιτοφόρου τοποθεσίας (χωρική Βουνού) προς ανόρυξη του πολυτίμου μεταλλεύματος, και δια του Λιμένος Κύμης εξαγωγής του εις το εξωτερικόν. Διακοπή των εργασιών έγινε μετά από ολίγα χρόνια.

Κατά το έτος 1962 (όπως αναφέρω και παραπάνω) υπήρξε πλήρης διακοπή των περιφήμων λιγνιτωρυχείων Κύμης. Η τότε εκμεταλλευσμένη τα λιγνιτωρυχεία αυτά επιχείρησι Σκαλιστήρη, όταν αντελήφθη ότι ήτο δι αυτήν ασύμφορος υπό την έποψιν της προσκίτησεως κερδών η εκμετάλλευσή αυτή εις τας μεγάλας εις βάθος στοάς Εντς και Μαλετιάνων (Φυρέ) διέκοψε τις μεταλλευτικές εξορύξεις και απέλυσε αθρόως 1.500 λιγνιτωρύχους. Με το κλείσιμο αυτό της επιχείρησης, όλοι οι νέοι του χωριού εξεπατριώθησαν και εγκατεστάθησαν εις τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας ή μετηνάστευσαν εις ξένας χώρας.

Τέλος, το 1985 έχουμε την Κοινωνική Συνεταιριστική Ανώνυμη Εταιρία Λιγνιτών Κύμης (ΚΟΙΣΕΛΙΚ) που άνοιξε με ενέργειες του τότε βουλευτή και Υπουργού Μ. Στεφανίδη. Μετά όμως από λίγα χρόνια η εταιρία αντιμετώπιζοντας προβλήματα αναγκάστηκε να προβή και αυτή εις την διακοπή των εργασιών της. Κλείνοντας, ήθελα να τονίσω ότι στο διάστημα της λειτουργίας των Ανθρακωρυχείων Εντς και Φυρέ υπήρχε και μεγάλος αριθμός ιδιωτικών επιχειρήσεων (εξορύξεις).

Σε παλαιότερα χρόνια (1918) (2) ευρίσκονταν εν ενεργεία εις την περιφέρεια Κύμης εκτός της ελληνικής εταιρίας Επιχειρήσεων 1) Η Εταιρία Ανθρακωρυχείων Κύμης (πρώην Ι. Βογιατζή) 2) Κ. Νέγη, Αθ. Λιβανίου και Δ. Βάχλα και 3) Εταιρίας «Καστανιάς».

Απαντα τα ανθρακωρυχεία ταύτα ευρίσκοντο επί της βορείου πλευράς της νεογενούς λεκάνης και εις μικράν απόστασιν του άκρου αυτής. Τα υπό εκμετάλλευσιν δε στρώματα, ανήκον εις τον αυτόν γεωλογικόν ορίζοντα και παρουσιάζαν αναμφισβήτητον συνέχειαν από την Καστανιάς δια των χωριών Μαλετιάνων - Βιτάλου - Πύργου - Ανδρονιάνων - Κακολύρι - Πάσσα. Σημ.: Δια τα Ανθρακωρυχεία Κύμης έχει συνταχθεί σχετική μελέτη (με πάρα πολλά στοιχεία) και θα βγη στο φως της δημοσιότητας προσεχώς. (Εκθεση «Περί ανθρακωρυχείων Κύμης» (Υπουργείο Οικονομικών, 1 και 2). Η Καζάρμα ήτο συνοικισμός της κοινότητος Μαλετιάνων. Το όνομα προέρχεται από την Ενετική και λατινική λέξη CASERMA: στρατώνας, σημαίνει όμως και φυλακή, ίσως εκ του κλειστού χώρου που ευρίσσεται σε χαμηλό ύψος και περιβαλλόμενη από λο-

φίσκους και όρη ή για άλλους λόγους παρεμφερείς. Είναι ένας θαυμάσιος οικισμός με φυσικές ομορφίες λουσμένος στο πράσινο από όλες τις πλευρές. Βορείως ευρίσσεται το όρος «ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ» που ο Τρίμης στο βιβλίο του (1894) ονομάζει αξιολογώτατο και που κατά τον Μάγνην έπρεπε (το Περίστερι και οι γεινιάζοντες λόφοι και κοιλάδες) να ονομαστούν «ΚΥΜΑΙΚΑ ΤΕΜΠΗ».

Η ποικιλία δε των γύρω λόφων με το έντονο πράσινο, δίνουν μια γλυκιά νότα ομορφιάς και ασυνήθιστης για την περιοχή γραφικότητας. Σχετική είναι η αφήγησι του Δημοσθένη Μωραΐτη για την Καζάρμα και την γύρω περιοχή των Κοτυλαίων (Ημ. Γυμν. Συλλόγου Κύμης 1889).

Η Καζάρμα όμως είναι περισσότερο γνωστή για την Στοά Οθωνά Ρος στο βιβλίο του. Ο Οθων επισκεφθείς την Κύμη δια να αποθανιάσει την έκτακτον αυτής φυσική ομορφιά περιεχόμενης τα παρά τα Κοτυλαία όρη μαγευτικά τοπία, ανακάλυψε στην Καζάρμα την ύπαρξη ανθρακωρυχών στρωμάτων. Μερίμνη του Οθωνα κατά την εποχή εκείνη ήλθαν και εγκαταστάθηκαν εις την μεταξύ Κύμης και του χωριού Μελετιάνων θέση Καζάρμα επτά οικογένειες... ειδικών δι έργα ορεινής και εξορύξεως ανθρακωρυχών στρεμμάτων. Η πρώτη στοά η ορυχθείσα υπό τον τότε βασιλέα ονομάσθη στοά Οθωνος και η εκμετάλλευσή εις την θέση αυτή άρχισε από το 1844.

Ο λιγνίτης από την Καζάρμα κατά τα πρώτα έτη μετεφέρετο με ημιόνους εις την παραλία Κύμης. Ο δρόμος αυτός κακής βατότητας ήτο κατά μήκος του υπάρχοντος χειμάρρου «Ποταμίστικο» Σημ.: Στο σημείο αυτό κρήνη σκόπιμο να τονίσω την ομορφιά του χειμάρρου αυτού, που τις όχθες του εκτός από τα πλατάνια και άλλα φυτά στόλιζαν τότε (1945) και πικροδάφνες.

Το 1846 ο εργολάβος Μηχανικός Βρασθάνος Δημοσθένης αποπερατώσας τον δρόμο η μεταφορά του λιγνίτη εγένετο με κάρρα. Ο Οθων ανακαλύψας τα Ανθρακωρυχεία Κύμης κατέστησε αυτά Εθνικά και ως Εθνικά διετηρήθησαν μέχρι το 1936. Η στοά Οθωνα υπήρχε ως το 1957 έκτοτε λόγω άγνοιας και αδιαφορίας της τοπικής κοινωνίας είχε εξαφανισθεί από επιχωματώσεις, ενώ θα έπρεπε να έχει διατηρηθεί, αξιοποιηθεί και να προσβληθεί και να έχει αποδοθή ως μνημείο στις επερχόμενες γενιές. Είναι νομίζω στοιχειώδης υποχρέωσι όλων ημών των μεταγενεστέρων να δείχνουμε περισσότερο σεβασμό σ' αυτά τα έργα που η ζωή για χρόνια τα χρειά-

στηκε, και αυτά δεν την πρόδωσαν και ότι δεν κατάφερε ο χρόνος να καταφέρει η αδιαφορία και η εγκατάλειψη.

Μέσα στον Ιούλιο του 2001 (ευτυχώς) με εργασίες του ο διευρυμένος Δήμος Κύμης έφερε στην επιφάνεια την πετρόχτιστη στοά του Οθωνα, του πρώτου λιγνιτωρυχείου της Ελευθέρας Ελλάδος. Ευελπιστώ πως ο Δήμος δεν θα μείνει μόνο εκεί. Η στοά χρειάζεται αναστήλωση και αξιοποίηση όπως και προβολή καθ' όσον αποτελεί μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς και με το πέρασμα του χρόνου θα αποκτήση ιδιαίτερη σημασία. Πέραν δε της ιστορικής προέλευσης θα είναι καταφύγιο εν καιρώ κινδύνων.

Η Καζάρμα κατά την περίοδο της κατοχής και του εμφυλίου διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο όπως θα δούμε στο Κεφ. «Κατοχή - Εμφύλιος» (Σε άλλο κείμενο προσεχώς) ως ασφαλές κρυπώγιο και ως δρόμος διαφυγής προς μέση Ανατολή πολλών Ελλήνων αξ/κών και Εγγλέζων. Στην Καζάρμα είναι και η ταπεινή εκκλησία του Αη - Γιάννη του Προδρόμου με το μικρό σήμαντρο (παλαιότερα) κρεμασμένο στον κλώνο ενός δέντρου (Ταιτσέραφο).

Την ημέρα του εορτασμού πήγαινε πολύς κόσμος και ήτανε όμορφη η διαδρομή. Πήγαιναν να προσκυνήσουν νέοι και νέες από την Κύμη και τα γύρω χωριά και ήτο και μια καλή ευκαιρία να κορτάρουν μεταξύ τους, κάτι τέτοιες ευκαιρίες δεν έπρεπε να χάνονται τότε από τα κορίτσια και τ' αγόρια, γιατί ήταν οι μοναδικές.

Ο σεμνός αυτός Ναός παραμελημένος στα χρόνια της κατοχής είχε αρχίσει να δέχεται την διαβρωτική αλλοίωση λόγω υγρασίας στο υπέρροχο χροσώ άσπρο ξύλινο τέμπλο του, αλλά με έγκαιρη παρέμβαση απεσοβήθη περαιτέρω φθορά του. Ο Ναός αυτός εκτίσθη γύρω στο 1878 από την Μαρίκα Γιόχαν Κριλ στη μνήμη του υιού της Γιάννη. Σημ.: Η ημερομηνία κτίσεως του Ναού αναφέρεται στο βιβλίο «ΚΥΜΗ» 19ος - 20ος αιώνας (Ι. ΚΟΥΙΜΗΝΤΖΗΣ).

Το τέμπλο αυτό κοσμούν ωραίες εικόνες, ως και μια κινητή αξιόλογη που αναπαριστά την ύψωση του Σταυρού και τις οποίες κατέγραφα.

Η Καζάρμα απεσπώθη εκ της ενεργείας Μαλετιάνων με το υπ' αριθμ. 250, 1η Σεπτεμβρίου 1923 Διάταγμα και αποτελεί ξεχωριστή ενορία.

Επίλογος

Σήμερα η περιοχή του χωριού Μαλετιάνων αναγεννιέται οικιστικά και πολιτιστικά.

Γενικά, η φυσιογνωμία του χωριού αλλάζει, η ομολογουμένως όμορφη περιοχή του Αγ. Ελευθερίου με τον μεγάλο και ανοικτό ορίζοντα, οι δρόμοι Κύμης - Βιτάλου Μετοχίου που διέρχονται από εκεί έχουν παίξει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξή του. Στην περιοχή γεννιέται ένα καινούριο χωριό, γιατί όχι και μια πόλις αργότερα;

Χωριό του «Φύρε»

Ο Άγιος Ελευθέριος

28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940: Οι πρώτες στιγμές του πολέμου

28η Οκτωβρίου 1940. Η μερομηνία βαθιά χαραγμένη στην ψυχή κάθε Έλληνα, σύμβολο ψυχικού σθένους και αντίστασης για κάθε πολεμιστή - πολέμο της εθνικής ταπεινώσης, υποδούλωσης και αφανισμού.

Εξήντα δύο χρόνια και ενώ η ελληνική Ιστορία έχει να επιδείξει πολυάριθμες αναταραχές, η 28η Οκτωβρίου παραμένει αλώβητη στις «πολεμικές επιθέσεις της εποχής», έκδηλες και άδηλες, όχι μόνο ως μία τυπική, ανούσια εορταστική εκδήλωση, όπως πολλές άλλες, αλλά ως «θεσμός» και φορέας εθνικής συνείδησης και αναβίωσης ιστορικών μνημών.

Ανατρέχοντας κανείς στα ήδη γνωστά γεγονότα της περιόδου, ερχεται κατάματα με μια πληθώρα σκέψεων για την ιστορική του πο-

ρεία μέσα στο πέρασμα των χρόνων. Αρχικά, το σθεναρό, ιστορικό, ηρωικό «ΟΧΙ» του τότε πρωθυπουργού της Ελλάδας Ιωάννη Μεταξά ως απάντηση στο αίτημα των ιταλικών αρχών για υποταγή και έπειτα η αντίσταση ενάντια στην απειλή του γερμανικού ζυγού σκιαγραφούν περιληπτικά τις εξελίξεις της εποχής. Ανεκτίμητα αποτελεσματικές η ψυχική και σωματική δύναμη των ελλήνων στρατιωτών. Να υπογραμμιστεί στο σημείο αυτό και η συνεισφορά των γυναικών που αιφνιτώντας τις κακουχίες, τις αντίξοες καιρικές συνθήκες, έδωσαν τη δική τους πολύτιμη μάχη και επιβεβαίωσαν για μία ακόμα φορά την εθαιρετικής συμβολής ύπαρξη του γυναικείου φύλου κατά τη διάρκεια και μετά από κάθε αγώνα. Στα βουνά

της Πίνδου και σε κάθε μέρος του ευρύτερου ελλαδικού χώρου, οι ηρωίδες εναντίον του δικού τους λιθαράκι, τη δική τους ψυχική δύναμη σε κάτι που ετίθετο σε πλαίσια αμφισβήτησης: την ελευθερία.

Η 28η Οκτωβρίου αποτελεί σημείο απαρχής μιας

διαδικασίας που έμελλε να σημάψει μια μακρόχρονη διαδικασία πολεμικών γεγονότων και εμπλοκής σε έναν παγκόσμιο πόλεμο, όμως ουσιαστικά η σημασία της έγκειται στο ότι συνυποδηλώνει όλα εκείνα τα στοιχεία - σύμβολα απελευθέρωσης και εθνικής ελευθερίας.

Στις προσπάθειες διατήρησης αυτών των στοιχείων - συμβόλων αποσκοπούν και οι εκδηλώσεις και εορτασμοί, που «αναβιώνουν» το κλίμα της εποχής και μας μεταφέρουν νοητικά σε αυτό. Οι τελευταίες αποδεικνύουν ξεκάθαρα πως δεν πρόκειται για μια υπόθεση μεμονωμένων ατόμων, αλλά για μια συλλογική ευθύνη, που εκπορεύεται από μια άλλη ενδόμυχη και επιτακτική ανάγκη, αυτή της διατήρησης της παράδοσης.

Αναντίρρητα, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε την άποψη που θέλει την 28η Οκτωβρίου να συνδέεται οξυμύρω με το αντιφατικό παιχνίδι: Πολέμου - Ειρήνης, απορρίπτοντας όμως σε κάθε περίπτωση την άποψη που τη θέλει να έχει να κάνει με το πρώτο σκέλος ως προς τη σημασία της. Για τους υποστηρικτές της αντίθετης άποψης αρχεί μια απλή αναφορά στην «Ειρήνη» του Αριστοφάνη, όπου η επανάκτηση της ειρήνης επιτυγχάνεται με τη φαιδρή αντιπαραβολή του πολέμου.

Η 28η Οκτωβρίου είναι ένα από τα πολλά παραδείγματα μέσα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, που τυγχάνουν πολλές φορές της διαδικασίας της δοκιμασίας και του υποβιβασμού, «έγκλημα», που την ευθύνη της διάπραξης του φέρουμε

εμείς οι ίδιοι, είτε με το φανερό - ανοιχτό πόλεμο, είτε με την αδρανή στάση μας. Το θλιβερότερο όλων έγκειται στο ότι η αξία της είναι ενίοτε συσφρασμένη με την κριτική που θα της προσδοθεί: είτε να θεωρηθεί φορέας πολιτισμού, είτε να «χαθεί» στη δίνη του «ωχαδεοφισμού». Αυτό που δεν γίνεται αντιληπτό είναι πως μια τέτοια πράξη αποτελεί ασέλγεια όχι μόνο απέναντι στη βαριά ιστορία, που αιώνες μετά καλούμαστε να υποστηρίξουμε, να συντηρήσουμε και να φανούμε αντάξια της, αλλά και σε εμάς τους ίδιους, αφού εμπόδιζοντας τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και στερώντας το σεβασμό που αρμόζει σε κάτι τόσο «ισχυρό», εμποδίζουμε την ίδια μας την πρόοδο και ανέλιξη.

KATEPINA SAKKI

Η λύση του αινίγματος της Κύμης

Οι ανασκαφές

«Η Κύμη αυτής της εποχής ήταν μια δυναμική πόλη με σχέσεις που απλώνονταν σε όλο τον τότε γνωστό κόσμο λόγω ακριβώς της θέσης της Εύβοιας ως γέφυρας στη διακίνηση ανθρώπων και εμπορευμάτων από τον Βορρά προς το Νότο και από την Ανατολή προς τη Δύση. Κάτι που αποδεικνύουν το πλήθος και η ποικιλία των ευρημάτων» λέει η κυρία Σαπουνά - Σακελλαράκη.

Ενας οικισμός, η έκταση του οποίου δεν έχει ακόμη διαπιστωθεί στο σύνολό της, με κτίρια ορθογώνια και αφιδωτά, δρόμους λιθόστρωτους, κατασκευασμένους από λιθαράκια, βότσαλα και πατημένα όστρακα και στον πυρήνα του μια πλατεία και ένα ωοειδές λιθόκτιστο κτίριο, ιερό, όπως αποδείχθηκε, ασύλητο και για τούτο πολύτιμο τόσο για τα ευρήματα όσο και για τις πληροφορίες που μπορούσε να δώσει, είναι αυτός που αποκαλύφθηκε στο Βιγλατούρι. «Η χρονολόγησή του από τη γεωμετρική εποχή και πιο συγκεκριμένα το δεύτερο μισό του 8ου αι. π.Χ., που συμπίπτει με την ίδρυση των προωμότερων ευβοϊκών αποικιών στην Ιταλία και ιδιαίτερα στην Κύμη και στις Πιθηκούσες, είναι η μεγαλύτερη απόδειξη για την ύπαρξη της αρχαίας Κύμης» επισημαίνει η κυρία Σαπουνά - Σακελλαράκη.

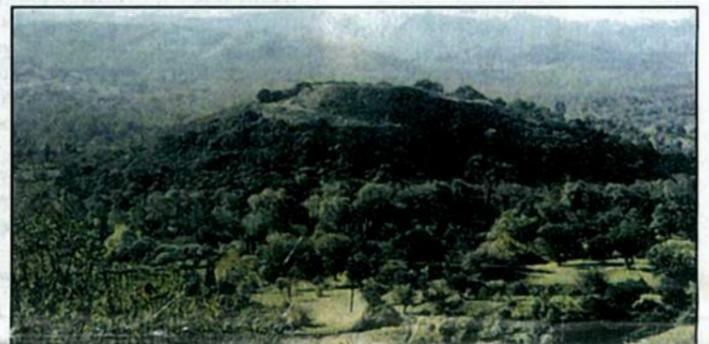
Ο οικισμός

Στην ευρύτερη περιοχή της σύγχρονης Κύμης, μεταξύ Στομίου και Αυλωναρίου, υψώνεται ο λόφος Βιγλατούρι Οξυλίθου, με θέα στη θάλασσα, δίπλα στον ποταμό Μανικιά (τον αρχαίο Αχελώο) και στο μέσον μιας εύφορης πεδιάδας. Συνθήκες ιδανικές δηλαδή για εγκατάσταση, που ανταποκρίνονται πλήρως όπως επισημαίνει η ανασκαφέας, στο μοντέλο της εποχής που είναι γνωστό και από τις αποικίες. Αλλωστε, η ευνοϊκή θέση του προσήλκυσε τους ανθρώπους από την αιώτατη αρχαιότητα ως και τα ρωμαϊκά χρόνια, όπως αποκάλυψαν τα λείψανα άλλων εποχών. Λίγο χαμηλότερα από την κορυφή του λόφου, στη νοτιοδυτική πλευρά του, που είναι πιο υπήνεμη και ευκολότερη στην πρόσβαση, εντοπίστηκε ο γεωμετρικός οικισμός, πιθανότατα τειχισμένος, όπως αφήνουν να εννοηθεί κάποια κατάλοιπα τα οποία ακόμη δεν έχουν ερευνηθεί. Και παρ' ότι η σύγχρονη καλλιέργεια έχει καταστρέψει ένα μεγάλο τμήμα των αρχαιοτήτων, ενώ τεράστιοι σωροί λίθων από τα αρχαία κτίσματα είναι συσσωρευμένοι σε διάφορα σημεία της πλαγιάς, η συνέχεια της χρήσης του χώρου μέσα στους αιώνες είναι σαφής. Μεγάλο τμήμα των καταστραμμένων κτιρίων ανήκει στη γεωμετρική εποχή, αλλού διατηρούνται λείψανα μόνο της μυκηναϊκής, της μεσοελλαδικής περιόδου, οι αρχαιότερες φάσεις - πρωτοελλαδική και υπονεολιθική - ελληνοιστιχική περιόδου αντιπροσωπεύονται από ελάχιστα δείγματα (όπως μια αρχαϊκή πήλινη μάσκα ή το μελαμβραφές πόμα πιξίδας και το τμήμα ελληνοιστιχικής κανθαρού). Ενα όμως είναι το γεγονός: «Ο γεωμετρικός οικισμός έχει επικαθίσει στα ερείπια των παλαιότερων αυτών περιόδων και πολλές φορές τα κτίσματά του χρησιμοποιούν αρχαιότερους τοίχους. Δεν πρόκειται δηλαδή για περιστασιακή εγκατάσταση, αλλά διαμορφώνεται πάνω στον ιστό παλαιότερων φάσεων», όπως λέει η ανασκαφέας.

Το κτίριο

Η αφίδα του ωοειδούς κτιρίου ήταν η

Τα αρχαιολογικά ευρήματα στο λόφο Βιγλατούρι αποδεικνύουν ότι εκεί υπήρξε σημαντικότατο κέντρο του 8ου αι. π.Χ., ισάξιο με αυτά της Ερέτριας και της Χαλκίδας

πρώτη που ήρθε στο φως, με την πρώτη τομή της ανασκαφής, εξηγεί η κυρία Εφη Σαπουνά - Σακελλαράκη, έχοντας μπροστά της τους χάρτες της περιοχής και τις φωτογραφίες της ανασκαφής και των ευρημάτων. «Αν το δει κανείς ποιητικά», λέει, «ίσως ήταν η Κυμαία Σίβυλλα που οδήγησε τα βήματά μας στο χώρο». Η αλήθεια είναι όμως ότι η ίδια είχε διατυπώσει τη θεωρία της για την ύπαρξη ευβοϊκής Κύμης του 8ου αι. π.Χ. πολύ νωρίς, ήδη από το 1984. Ελεειανό όπως πολλά στοιχεία τότε για να υποστηριχθεί.

Κτιομένο με ντόπιες πέτρες σε

ψευδοϊσόδομο

σύστημα

και με

διατά-

σεις

9 X 4, 9

μέτρων,

το κτίσμα

είχε το δάπεδο

στρωμένο

με πλάκες, ενώ

το ίδιο υλικό θα

πρέπει να αποτελούσε

και τη στέγη του. Ενας τοίχος το

χώριζε στα δύο, στο

βόρειο εκ των οποίων,

το καλύτερα διατηρημένο,

τα ευρήματα ήταν πλούσια

και εξαιρετικής ποιότητας: στην

ανατολική πλευρά ένα θρανίο με

σκύφους και πεσμένες στο δάπεδο

πλήθος από χάντρες (από

υαλόμαζα, πηλό, στεατίτη ή και ορεία κρύσταλλο),

αλλά και σφονδύλια, πρόχους

και δέκα τουλάχιστον κρατήρες

των γεωμετρικών χρόνων. Δίπλα

τους ένας κυκλικός

αποθήκης με αντικείμενα, μεταξύ

άλλων, σιδερένια μαχαιρίδια, έναν

διπλό πέλεκυ και το εξάρτημα του

εγκάρσιου τοίχου μια πλάκα - τράπεζα και

μια στρογγυλή πλακόστρωτη

εστία, με παχύ στρώμα πυράς

από τις στάχτες της οποίας

ανασύρθηκαν μία σιδερένια

πόρπη και ένας κρατήρας. Και

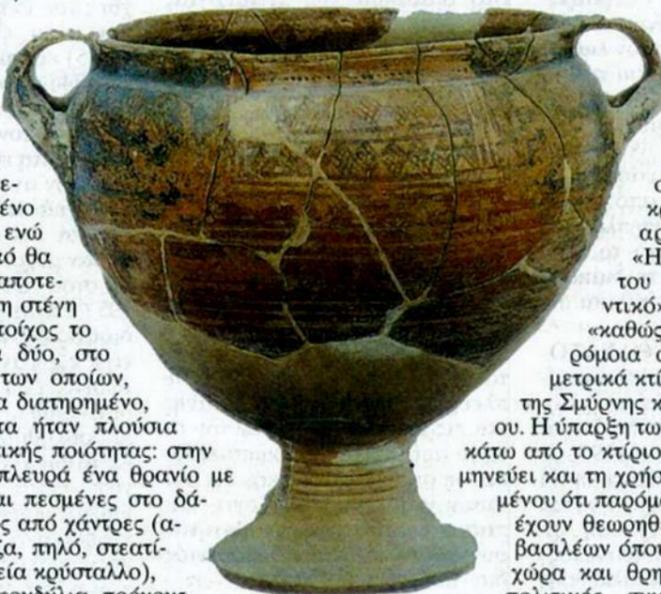
πέραν αυτών, ολόκληρος ο

χώρος είναι διάσπαρτος από οστά ζώων

με τα ίχνη της πυρκαϊάς έντονα παντού.

Μία ακόμη έκπληξη ήρθε

όταν η ανασκαφή προχώρησε

κάτω από το δάπεδο: Ομάδα κλιμακωτών τάφων, που βρέθηκαν κενό μεν αλλά πλούσια περιεχόμενα. Αλλωστε τα κενοτάφια δεν ήταν ασυνήθιστα στην εποχή των μακρινών και επικίνδυνων ταξιδιών, ό-

πως επισημαίνει η κυρία Σαπουνά - Σακελλαράκη, ενώ μια στήλη που βρέθηκε επάνω τους, ένα σήμα ως «γέρας θανόντων» καθώς και τα ευρήματα υποδηλώνουν τους τάφους ατόμων που ανήκαν σε αριστοκρατικό γένος, όπως ένας σιδερένιος οβελός, που βρίσκεται συχνά σε τάφους αριστοκρατών του 8ου αι. π.Χ., ή το σιδερένιο χαλινάρι αλόγου που ίσως έχει σχέση με την τάξη των ιππέων.

«Το ωοειδές κτίριο στο Βιγλατούρι μπορεί να ερμηνευθεί ως Ηρώο, αντίστοιχο εκείνου στο Λευκαντί, όπου

τελούνταν

και θρησκευτικές

εορτές

προς τιμήν των

αφρωϊσμένων νεκρών»

λέει η αρχαιολόγος.

«Ηδη το σχήμα του είναι

σημαντικό» προσθέτει

«καθώς θυμίζει παρόμοια

ωοειδή γεωμετρικά κτίσματα, όπως

της Σμύρνης και του Αρείου.

Η ύπαρξη των τάφων έτσι

κάτω από το κτίριο ίσως να ερμηνεύει και τη χρήση του, δεδομένου ότι παρόμοια κτίσματα

έχουν θεωρηθεί είτε οικίσεις βασιλέων όπου

ελάμβαναν χώρα και θρησκευτικές ή

πολιτικές συγκεντρώσεις, είτε ιερά».

Μια πρόταση που ισχυροποιείται ακόμη περισσότερο από τον παράπλευρο πλακόστρωτο χώρο, θεμελιωμένο πάνω σε προγεωμετρικούς τάφους, πιθανώς στεγασμένο και εφοδιασμένο με πίθους. Γιατί είναι γνωστή η ύπαρξη ελεύθερων χώρων για τη διεξαγωγή των τελετών κοντά στα ιερά. Μια κίστη με πολλά οστά ζώων που βρέθηκε εξάλλου στα ανατολικά του αποτελεί ίσως ένα είδος εσοχάς, όπως λέει η αρχαιολόγος, γνωστό είδος βωμίου στην Ανατολή, στην Ανδρο και στις Κυκλάδες, ενώ η πήλινη σφραγίδα που αποκαλύφθηκε μέσα σε αυτήν είναι πιθανότατα ανατολικής προέλευσης. Στο σύνολό του ο ιερός αυτός χώρος, ο οποίος άκμασε από τα μέσα του 8ου αι. π.Χ. και καταστράφηκε περί το 700

π.Χ., θεωρείται ότι χρησιμοποιήθηκε ως τόπος λατρείας ευγενών που ταξίδευαν και χάθηκαν μακριά από την πατρίδα τους. Η πλακόστρωτη αυλή ήταν ο τόπος για τις υπαιθριές τελετές και για την τέλεση των λατρευτικών δεινών.

Η απάντηση

Ενα από τα ευβοϊκά αινίγματα έτοι, η Κύμη της εποχής των αποικισμών, βρρίσκει την απάντησή του. Η γεωμετρική Κύμη υπήρξε. Όσο και αν είναι βέβαιο επίσης ότι κάποια στιγμή απορροφήθηκε από τη μεγαλύτερη της δύναμη, αυτήν της Ερέτριας, έτσι ώστε να αναφέρεται στη συνέχεια με το δικό της όνομα, φαινόμενο όχι άγνωστο στις ελληνικές πόλεις. Η ανασκαφή βρρίσκει και ωστόσο ακόμη σε εξέλιξη. Η επιμονή και το πάθος δεν λείπουν από την αρχαιολόγο κυρία Εφη Σαπουνά - Σακελλαράκη, άνθρωπο που εργάστηκε όσο λίγοι στην Εύβοια σε ανασκαφές, στη δημιουργία μουσείων και στην επανέκθεση παλαιών, ενήμερωση με οδηγούς και εκπαιδευτικά προγράμματα. Και όλα αυτά παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν για μια επαρχία της Αττικής, όπως είναι η Εύβοια, καταδικασμένη σε δεύτερο πάντα ρόλο, ακόμη και αρχαιολογικά. Η ίδια η κυρία Σαπουνά - Σακελλαράκη άλλωστε με ένα μεγάλο έργο πίσω της, ανασκαφικό (Αρχαία Ολυμπία, Κέρκυρα, Κνωσό, Ζάκρο, Αρχάνες, όπου διευθύνει την ανασκαφή με τον σύζυγό της κ. Γιάννη Σακελλαράκη) αλλά και εκδοτικό, θεωρεί την ανασκαφή στο Βιγλατούρι Οξυλίθου από τις σημαντικότερες για την ιστορική σημασία της.

«Η έρευνα στον λόφο Βιγλατούρι αποδεικνύει ότι η περιοχή της Κύμης υπήρξε σημαντικότατο κέντρο του 8ου αι. π.Χ., ισάξιο με αυτά της Ερέτριας και της Χαλκίδας» πιστεύει η κυρία Σαπουνά - Σακελλαράκη. «Ενας τόπος με μεγάλη προϊστορία, που αρχίζει από το 2500 π.Χ. τουλάχιστον, όπως αποδεικνύει η κεραμική, τα χάλκινα τάλαντα που βρέθηκαν στην θάλασσα της Πλατάνας και υπαινίσσονται σαφώς σχέσεις με τη μυκηναϊκή Κρήτη της 2ης χιλιετίας π.Χ., επιβεβαιώνοντας το μυθικό ταξίδι του Ραδάμανθη στην Οικαλία. Τα λείψανα αυτού του οικισμού, το Βιγλατούρι, οι θολωτοί μυκηναϊκοί τάφοι στο Στόμιο, οι θαλαμητοί της Μονής Μάντζαρη αποδεικνύουν τη σημασία όλης της περιοχής γύρω από το λόφο. Πρόκειται για έναν χώρο σημαντικότατο αρχαιολογικά, που μόνο νύξεις της σημασίας του έχουν ως σήμερα αποκαλυφθεί».

MARIA ΘΕΡΜΟΥ